

MAGYAR BANYÁSZ LAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
75 East 10th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Himler, Editor—at 75 E. 10th St., New York, N. Y.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: United States and Canada one year \$2.00. Abroad \$2.50

“KIVETÉS” A SZERVEZETNÉL AZ IGAZI NEMZETMENTÉS SOHASEM LESZ BECSÜLETES

A bányászok szervezetének minden tagja két dollárt fizet a sztrájkban álló bányászok segélyezésére a rendes tagságdíjon kívül, a következő hetekben.

Egy millió dollárt akarnak így összehozni, hogy valamit könnyítsenek a szervezet pénztárán, a mely már alig bírja a sztrájkoló segélyezését.

A bányászok nem örülnek ennek a kivetésnek, mert a viszonyok amugy is nyomorúságosak, s a magunk részéről sem tartjuk azt valami helyes dolognak a jelenlegi viszonyok közt.

Tisztában vagyunk vele, hogy a szervezetek pénztárait nagyon megviselte a két sztrájk, de vagy van kilátásunk a sztrájk megnyerésére, s az esetben annak költségeit előlegezhetné továbbra is a nemzetközi pénztár, vagy nincs kilátás jelenleg a győzelemre, s akkor a sztrájkot alkalmasabb időre kell halsztani.

Mindenképpen el kellett volna kerülni, hogy a mai nyomorúságos helyzetben külön kivétellel terheljék az embereket, akik ugy sem képesek a keresetből megélni ahol egyáltalán keresnek még valamit.

A nemzetközi pénztár van abban a helyzetben, hogy ezt a kivétést elkerülhetné volna, vagy a szükséges összeg előlegezésével, vagy annak egyenes kiutalásával.

Azonkívül a millióval kapcsolatban meglehetősen ráirányították a szervezetek vezetői a közfigyelmet a sztrájkoló bányászokra is, akiket — dacára a nagy kiadásoknak és kivetésnek, — nem részesítenek kellő segélyben.

Egy-egy sztrájkoló bányásznak heti öt dollárokat adnak, s ha az illető családos ember, akkor két-három dollárral nagyobb a segély, aszerint, hogy hány gyermeke az illető bányász.

Ugyancsak elitelték azt is, hogy a sztrájkoló bányászok családjait sátrakban hagyják telni, holott a számukra házakat is biztosíthatnának, vagy biztosítanók kellene.

Ezzel szemben, — hogy a vidék lakosságának a pártfogását megnyerjék — fünek-fának adják, s

adták különösen eleinte a sztrájk-segélyt, mert boldog s boldogtalan csatlakozott a szervezethez.

A vidék minden dologkerülő farmerje junista lett, mikor a bányászokat szervezni kezdték és olyan naplopók huzták százsámra a segélyt, akik soha nem láttak még belülről egy bányát.

Ezeknek a loafereknek annyi pénzt adtak ki, hogy ezzel az igazi bányászoknak kétszer akkora segélyt adhattak volna, mint amennyin tengődniük kell.

Ugyancsak kifogásolják a szervezet tagjai azt is, hogy a sztrájknak a megszervezésére többet költenek el, mint amennyit sztrájk-segélyre adnak, mert pl. Mingo Countyban minden sheriffből és deputy sheriffből szervezőt csináltak, akik elég rendes napszámot huznak a szervezettől.

Mindezen kifogásokat nem azért emelik a bányászok, mert a sztrájkot elitelték, vagy mintha azt támogatni akarnák, hanem csupán azért, hogy a szervezet vezetőit nagyobb gondosságra figyelmeztessék.

A most kivetett egy millió dollárt össze fogják adni a bányászok, mert a küzdelem közepén nem hagyják magukra vezetőiket, de elvárják, hogy amennyiben újabb pénzre lesz szükség, azt a nemzetközi pénztárból adják, vagy legalább előlegezik azt addig, amíg a viszonyok a bányatelepeken jobbakká lesznek.

Érdekes, hogy a Pittsburgh vidéki bányatársaságok megtagadták ennek a kivetésnek a behajtását, s azt állítják, hogy semmi esetre nem fogják azt levonni az emberektől.

Munkáskörökben ezt a fenyegetést nem veszik komolyan és inkább csak a társaságok próbálkozásait látják ebben, hogy vajjon a megváltozott viszonyok mellett képesek-e már az emberikkel, illetve a szervezettel szembeszállni.

Valószínű, hogy kíváncsiságuk nagyon gyorsan kielégítést nyer és igenis kénytelenek lesznek ezt a kivétést is behajtani a fennálló szerződés értelmében.

A hazuról kiérkező hírek szerintesen kuszáltságából kicsillan néha egy-egy kis világosság, egy-egy kis reménység, amikor igazi alkotó munkáról kapunk hírt a sok üres politizálásban és marakodás mellett.

Kevesen tértek még magukhoz Magyarországon a nagy összeomlás óta, de azok a kevesek gyönyörű munkát végeznek, s azokat kell követnie minden jó-akaratu embernek, aki segíteni akar nemzetünk újá építésén.

Felhívuk már olvasóink figyelmét a Külföldi Magyarok Szövetségére, s a szövetség újságjára, a Külföldi Magyarok Szövetségére, amit minden amerikai magyar embernek meg kellene rendelni minél előbb.

Ez a törekvés, amelynek élén Berzeviczy Albert áll, első sorban egy táborba akarja terelni a világon elszórtan élő magyar embereket, hogy azután rájuk bizzák a magyar nemzet sok fontos és nagy munkáját, amit külföldön kell elvégezni.

Akik ismerik az olasz egység megeremtésének a történetét, akik látták, hogy mint csinálták meg a külföldön élő csehek a mi szemünk előtt a mai Cseho-Slovákiát, azok nem kételkednek egy percre sem, hogy a külföldön élő magyaroknak nagy kötelességeik és nagy lehetőségeik vannak fajúkkal szemben, amelyek elől a külföldi magyarsága nem fog elzárkózni.

Örülünk, hogy otthon komoly és közbecsülésnek örvendő emberek bontották ki a külföldi magyarság lobogóját, hogy azok tömörüljenek; és biztosra vesszük, hogy a megindított mozgalom hatalmas erőt fog nyerni a nyáron tartandó külföldi magyarok világkongresszusának alkalmával.

A szövetség pedig is csudálatos tudatossággal s ügyességgel igyekszik a külföldi magyarság érdeklődését fölkelteni a mozgalom iránt és kitűnő lapjában kitűnő eszméket vetettek fel az igazi nemzetmentés és nemzetépítés érdekében.

A Külföldi Magyarok Szövetsége számában egy hazavándorolt honfitársunk levele jelent meg, s reméljük, hogy ezt a levelet átveszi és az indítványt pártolni fogja minden egyes a világ minden részében megjelenő magyar újság.

A levélíró honfitársunk rámutat nemzetiségünk legnagyobb veszteségére, a külföldi magyarság második generációjára; és azt indítványozza, hogy neveljék otthon a külföldi magyarok gyermekeit.

Természetesen, különösen eleinte, nagyon kevéssé rugna az így otthon nevelt külföldi magyar gyermekek száma, de tiz esztendő alatt így is elég olyan embert nevelhetnénk otthon, akik nagyszemű vezetőivé válnának a külföldi magyarságnak.

Semmi kétség nincs benne, hogy erre a célra egy hét alatt össze lehetne hozni a szükséges 10-20 ezer dollárt, s biztosra vesszük, hogy a nyárra tervezett nagygyűlés megteremti a külföldi magyar gyer-

meket otthoni nevelő intézetét, a legfontosabb lépést a külföldi magyarság szervezéséhez és együtt tartásához.

Közeljünk alább a szóban forgó levelet és szívesen vennénk, ha olvasóink is hozzá szólnának ehhez az indítványhoz. Ilyen módon odahaza is megtudnák, hogy milyen eshetőségei lennének egy ilyenfajta intézménynek.

Nemzeti nevelést a külföldi magyarok gyermekeinek.

(Levél a szerkesztőhöz.) Tizenegy évi távollét után végképp hazajöttem Amerikából. Minél jobb volt odakint a sorsom, annál inkább vágyódtam haza, hogy öreg napjaimat itt tölthessem el hazahozott gyermeikkel. Két fiam van és egy leányom. A legidősebb 17, a legfiatalabb 10 esztendő. Amerikában angol nyelvű iskolákban tanultak, amellel mind szorgalmasan látogattam Amerikában a vasárnapi és az egész napi gyári magyar iskolát, amiket a nagy tisztelt urak dícséretelméltóan vezettek. Mégis: gyermekeimben hiányzik a beszédben, az értelemben, a szellemben valami, ami nélkül nem lehet rájuk mondani, hogy izzig-vörög magyarok volnának. Csak jövőre iratom őket be az állami iskolába, addig kussolunk, hogy mindenképpen megfellehessenek a magyar iskolában, mert azt akarom, hogy idehaza a legjobbak közé nevelődjenek.

Mindezt azért mondom el, mert volna egy eszmém, amely egyben régi vágya például azoknak az amerikai magyaroknak, akiknek az a végső céljuk, hogy gyermekeikkel együtt mielőbb hazaköltözhesse nek és itt, az ő hazájában találhassák meg boldogulásukat. Ez az eszmé; — alapszünk a külföldi, főként az amerikai magyarok gyermekei számára nevelőintézetet idehaza! Olyan intézetre gondolok, ahol a kivándorlottak gyermekei teljes ellátást, tökéletesen családias nevelést, s iskoláztatást nyernének mindaddig, amíg a szülők hazatérnének és ekkor igazán örömmel telhetne benne, hogy az idegenben való munkálkodás alatt mily nagyszerű emberek lettek fiaik — leányaik idehaza...

Nem is hiszik, mily egyszerű ennek a tervnek a megvalósítása. A Külföldi Magyarok Szövetsége vállalná ennek az intézménynek a létesítését — alvállalként. A gyermekek amerikaiakból részvénytársaság alakulna az intézmény megalapítására és fenntartására. — Az első felhívásra legalább 2—3 ezer részvényes jelentkezne, akik, — ha csak csekély 5 dollár volna egy részvény — rövid idő alatt 10—15 ezer dollárnyi alapítóként hoznának össze könnyedén. Ez 6—10 millió koronának felel meg, amiből Budapesten, vagy inkább valamely nagyobb vidéki városban (amelyben minden fajta iskola van) megfelelő épületet lehetne venni és a berendezés bőven futná, mire a jövő

iskolai év elejére már meg is nyílna a “Külföldi Magyar Gyermekek Nevelőintézete.”

A fenntartás igen egyszerű és kézenfekvő. — A legszegényebb amerikai magyar is könnyen fizethet havonta gyermeke elátásáért, neveléséért és iskoláztatásáért — a gyermek kora szerint — 10, vagy 15 dolárt. Neki ez semmi odakint, míg idehaza (ha nem is a dollár 600 koronán felüli, hanem csak 400 koronás árfolyamát vesszük alapul) ez 4000—6000 koronát jelentene egy-egy gyermek után. Ebből az összegből, — ha például 50 vagy 100 gyermek együttes költségeiből indulunk ki — minden felmerülő szükséglet bőven kielégíthető, sőt minden ötven fizető gyermek után öt ingyenes helyet is biztosíthatnának belőle.

Mindez csak a váza — talán amerikai váza — tervnek. Amennyire azonban amerikai honfitársaimat, azok gyermekszereztetés és hazafiságát ismerem, a terv keresztülvitele elé nem görödülné akadály. Ami nehézség volna, azt megértés! könnyen el lehetne hárítani. A jelentkező gyermekért és diákokért a nyár végén egy nő meg egy férfi tanerő utaznék ki, ők hoznák őket haza, ők vinnék ki őket az iskolaév végén és a nyári szünidőt — tanulmányuton — odakint töltenék, aztán megint velük jönnének át az iskolai esztendőre. Ilyen módon az amerikai szülők egyrészt minden évben 2—3 hónapig gyermekeikkel lehetnének, láthatnák fejlődésüket, tanerőink egy része pedig évről-évre megismerkedhetnének Amerikával és annak mintaképül vehető, hasonló intézményeivel.

Az ilyen nevelőintézet létesítésére, — nézetem szerint — a Külföldi Magyarok Szövetsége van egyedül hivatva már csak azért is, mivel kormányzóelnöke, Berzeviczy Albert, a magyar nevelésügy egyik legkiválóbb kitűnősége. Az olyan nevelő intézmény, amelynek legfelsőbb felügyelete Magyarország legkiválóbb közoktatásügyi miniszterének, a Magyar Tudomány Akadémiájának jelenlegi elnökének a kezében volna, megnyugvással tölthetne el minden magyar szülőt.

Sok-sok minden szól amellel, hogy legalább az első ilyen nevelőintézetet teremtsük meg. Igen nagy jelentősége volna mind az amerikai magyarokra, mind pedig az egész magyar nemzetre nézve. Tegyük próbát, a jó Isten is meg fog segíteni!

Adonyi Ferenc.

Adonyi Ferenc eszméje minden tekintetben helyes és kivihető. Az összeg — amerikai dollárokból — tényleg nem nagy, magyar koronában azonban óriási. Ha a gyermekek amerikai magyar család-apák komolyan veszik kézbe ezt az ügyet, akkor egy-kettőre meg is oldják s ez a megoldás kettős nyeresége lesz az amerikai és hazai magyarságnak.

teherviselés Magyarországon, mert nem bírnak az emberek bele-nyugodni a kiváltságok megszüntetésébe.

A kereskedelmi miniszter, nagyon helyesen, egy rendelettel beszüntette egyes osztályoknak azt a jogát, hogy portómentesen levelezzenek az országban.

Magyarország irtózatoss terheit alig képes az állam elviselni, s szüksége van minden fillér bevételre, amit polgáraitól el tud venni akármilyen módon.

Nincs értelme annak, hogy a postát egyes osztályok és egyének ingyen használják, s a polgárság másik részével fizetessék meg a levelezésüket s a kereskedelmi miniszter rendelete nagyon is helyénvaló volt.

Felhorkantak azonban azok, akiktől a potyán való levelezés jogát megvonták, s minden követ megmozgatnak, hogy ezt a jogot visszakapják.

Nagyon sajnálatos, hogy a legelsőeknek a katolikus lelkészek jelentkeztek, mint akik állítólag a legjobban rá vannak szorulva erre a kedvezményre.

Még sajnálatosabb, hogy a hercegprímás nem magyarázta meg nekik az egyforma teherviselés tisztességét, hanem ehelyett ő maga jár közbe a miniszternél, hogy adja vissza ezt a portómentességi jogot a szegény papságnak.

A gyári munkás, a szellér ember, a bányászember, az tudva-levőleg mind olyan jó módok örvend most otthon, hogy igazán megfizetheti azt a pár koronát minden levél után, de a katolikus papságtól igazán nem lehet ezt az áldozatot várni.

Nem akarunk hosszabban írni arról, hogy a lelkészek ezt a kívánságát és a hercegprímásnak ezt az eljárását mennyire igaztalannak, mennyire illetlennek tartjuk, csak arra mutatunk rá, hogy miért nincs bizalma a külföldnek a magyar pénz és a magyar hitelképesség iránt.

Egy ország, amely nem akarja becsületesen megadóztatni a saját polgárait, nem számíthat a külföldön sem segítségére, sem hitelre. Már pedig, ahol a lelkészség a munkások mai irtózatoss nyomorúság mellett elő mer állni egy ily kéréssel, s ahol a hercegprímás oly kérést támogatni tud, ott becsületes adóztatást nem lehet remélni.

Számítunk rá, hogy a kereskedelmi miniszter nem fog kivételt tenni ismét az egyes osztályokkal még ilyen apró kérdésben sem, mert ha elismerik egyik-másik portómentességi jogát, akkor el kell lesz majd ismerniök egyes osztályok adómentességi jogait is. Akkor pedig soha nem állítják talpra az országot, a pénzügyminiszter és a kormány minden jószándéka dacára sem.

TÓT BANYÁSZOKAT

visznek Magyarországra az ottani bányákba, hogy fokozzák az ottani széntermelést, mert magyar emberek nem akadnak elegend Magyarországon megmaradt dunántúli bányáiban.

Szomoruan gondolunk magyarországi testvéreink szerencsétlen helyzetére, mert végtelen nagy lehet a bányászok nyomorúsága, ha nem akad munkás, aki élelmiszerért vállalkoznék otthon a bányászatra.

Mikor a Magyar Bányászlap otthon járt szerkesztője megírta e lapban, hogy személyesen beszélt otthon egy sereg megbotozott bányászemberrel, Rubinek miniszter megpróbálta ki-magyarázni ezt a lehetetlen bánásmódot.

Részint félreértésnek minősítette, részint — természetesen — a bécsi bolsevik magyarok rágalmanak állította a botosztást, de e sorok írója is beszélt például Vizsláson, Nógrád megyében is vagy tíz megbotozott bányamunkással. S beszélt másutt is, az ország minden részében, ahol bányák vannak.

Tudvalevőleg otthon a bányamunkásokat most jórészt természetben, élelmiszerekkel és ruhával fizetik s csak félig emberséges bánásmód mellett bizonyosan tízezerszám akadna magyar ember, aki bányamunkára vállalkoznék.

Ha azonban Rubineknek volt igaza, ha a bányászokkal most már emberségesen bánnak, s mégis tótokat kell importálni, hogy azok dolgozzanak, akkor a magyar nemzet még most sem érdemelne jobb sorsot, mint amilyen szomorú a sorsa.

Mert abban az esetben azt jelenti a tótok behozatala, hogy otthon még tisztességes bánásmód mellett sem akarnak dolgozni az emberek s inkább abból élnek, hogy kéregető levelekkel árasztják el a világot, minthogy megfogják a csákány nyelét és becsületesen dolgozzanak.

Magas és alacsony rangu tisztviselők (mert rangok még mindig vannak persze) tízezer irkálják ide a kolduló leveleket munkásembereknek, de úgy látszik ők maguk otthon csak inkább beimportált tótokra bizzák a tisztességes munkát.

Akár így, akár úgy magyarázzuk a tót bányászok behozatalát, mindenképpen nagyon elcsüggeszti az embert a magyarázat.

MEGGYILKOLT BANYAMÉRNÖK.

Omáron, West Va. rémes gyilkosság tartja izgalomban a telep minden lakosát. George Beddow főmérnököt, aki egy hét óta el-tűnt irodájából halva találták meg Omar és Red Jacket között egy elhagyatott helyen. Minden jel azt mutatja, hogy Beddow nem természetes halállal halt meg, hanem megölték. A bányamérnök a legjobb erőben és egészségben lóháton indult el pár nappal ezelőtt Omárról és mint mondotta Red Jacketre akart átmenni üzleti ügyek elintézése végett. Utja végzetesnek bizonyult, mert soha sem tért onnan vissza élve. Állandóan keresték az eltűnt bányamérnököt, míg végre most egy csapat rátalált holttestére.

A BEVÁNDORLÁS MEGSZIGORÍTÁSA.

Wallis bevándorlási főfelügyelő a kongresszus előtti jelentésében szükségesnek tartja azt, hogy az Egyesült Államokba igyekvő bevándorlókat, még mielőtt elhagynák Európát, a legszigorúbb vizsgálathoz vessék alá. A bevándorlási főfelügyelő véleménye szerint, ha amerikai hivatalnokok megvizsgálhatják a bevándorlókat Európában a hajóra szállás előtt, a ma érkező bevándorlók kilencven százalékának megtagadnák a hajóra szállási engedélyt. Wallis felhívja a kongresszus figyelmét arra a tényre, hogy Kelet-Európa ma tele van járványos betegségekkel. Kijelenti, hogy a szó szoros értelmében egész Európa Amerikába akar költözni.

MUNKAHIREK

Arno, Va. A Stonega Brick and Coal Company telepein mint jelentik a munka nagyon esendős. Hetenkint három napot dolgoznak. A bányá egyenes, a szén magassága 5 és 6 láb magas. Víz nélkül van egy kevés, gáz nincsen, lejárókö azonban sok helyen van. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén kárészámra fizetik 1.50 és 2.00 dollárjával. Masina munka van, de szalébből is lövik. Szerencsétlenség nagyon ritka. A bányamód elég jó. A megélhetés annyiba kerül, mint más telepeken. Egyelőre nem ajánlja a helyet, bár embereket most is vesznek fel.

Monaville, W. Va. Mint L. K. testvérünk írja a Logan Mining Company bányájában mindössze egy vagy két napot dolgoznak hetenkint. A bányá egyenes. A szén magassága hat és hét láb között váltakozik. Víz nagyon ritka plézen van, gáz nincsen, de lejárókö akad. Karbájd lámpával dolgoznak. Kárészámra fizetik a szén, egy három tonnás kárért 1.05 centet. A szén masina vágja. Szerencsétlenség nem igen történik. A bányamód nagyon jó. A megélhetés annyiba jön mint máshol. Munkásokat most nem vesznek fel és így nem is ajánlhatja egyelőre a helyet.

Millfield, O. A Poston Consolidated Coal Co. No. 6 és 7 bányájában mint F. K. testvér írja nagyon gyengén megy a munka. Egy vagy két napot dolgoznak hetenkint. A bányá geeses, a szén magassága három és hat láb közötti. Víz nincsen, gáz és lejárókö akad egy kevés. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén melyet masina vág, vegyes méréssel tonnaszáma fizetik 82 és 95 cent között. Szerencsétlenség kevés van. A bányamód elég jó. A megélhetés annyiba kerül mint máshol. Embereket mindig vesznek fel, de házat és burdot nem lehet kapni. Egyelőre nem ajánlja a helyet a munkakeresők figyelmébe.

Lynch Mines Ky. A United States Coal and Coke Company telepein mint Geo K. Kolács testvérünk írja a munka megy. Hat napot dolgoznak egy héten. A bányá egyenes szloppos. A szén magassága 4 és 5 és fél láb között váltakozik. Víz van, de a legtöbb pléz száraz. Gáz is akad. A völgy egyik oldalán lejárókö nincsen. A másik oldalán azonban sok is van. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén kárészámra fizetik \$1.20, \$1.60 és \$1.70 centjével. A szén masina vágja. A káré mintegy 4 tonnás és alaposan meg kell rakni. A bányamód megfelelő. Az élelem drága. Jó munkást most is vesznek fel. A helyet azonban nem ajánlja.

Hygrade, W. Va. Huszti József testvérünk multkori közleményébe hiba csuszott be, Hygrade nem Penna államban van, hanem W. Virginiában.

Morgantown, W. Va. Mint P. G. testvérünk írja a Barker and Berry Mineban a munka éjjelnappal folyik és hetenkint hat napot hét éjjelt dolgoznak. A bányá egyenes. A szén részben 4 és 4 és fél vagy 5 és 6 láb magas. Víz van, de kipumpázzák. Gáz nincsen. Lejárókö sincsen. Karbájd lámpával dolgoznak. Tonnaszáma vegyes méréssel fizetik a szén, melyet masina vág, hetingben 80, rubban 76 centjével. Szerencsétlenség egy év óta nem történt egy sem. A rent szobánként két dollár havonta. Az élelmiszer elég drága. Munkásokat vesznek fel most is, de a helyet nem ajánlja a munkakereső magyar bányászoknak.

Auburn, Ill. Bodnár István testvérünk írja, hogy a Panther Creek Mines és a Union Fuel Company telepein az egyik bányában 2 tárn minden nap, a másikban azonban csak hetenkint egy két napot

dolgoznak. A bányá geeses, a szén magassága hét és nyolc sukk között váltakozik. Víz nincsen, gáz csak ott akad, ahol szakadás van, lejárókö nincsen semmi. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén szalébből lövik és tonna számra, vegyes méréssel 1.08 centjével fizetik. Szerencsétlenség ritkán történik. A munkások jól bannak, nem tesznek különbséget bennszülett és bevándorolt között. Most nem vesznek fel munkásokat és éppen ezért jelenleg nem is ajánlja a helyet, de a munkaviszonyok javultával igen.

McAfee Valley, N. J. A Bethlehem Steel Company telepein, mint P. S. testvérünk írja amunka jól megy. Egész héten át dolgoznak. A telepen követ és nem szén bányásznak. Kötöröket szívesen vesznek fel mostanában is.

Jenkins Jones, West Va. S. P. testvérünk írja, hogy a munka meggyengült és igen sok embert le is fizetnek. Káré van elég, annyi, hogy már nem is férnek el a szájdingon. Ugy hallatszik, hogy a bérket is le fogják szállítani, a bányamód sem a legjobb.

McKeesport, Pa. A Tinplate Co. telepein jelenti K. K. testvér a munka lassan halad. Hetenkint csak három napot dolgoznak. Szerencsétlenség nagyon ritkán esik meg. Az élelmiszer és lakás azonban elég drága. Munkásokat most nem vesznek fel és így nem is ajánlhatja a helyet a munkakeresőknek.

Dante, Va. Mines No. 2 and 5. Mint D. M. testvérünk írja nekünk a Clinchfield Coal Corporation bányájában a munka lassan megy jelenleg és 3, legfeljebb 4 napot dolgoznak naponta. A bányá driftes, a szén magassága 5 és hat és fél sukkos. Víz nélkül van és mostanában keveset fizetnek érte. Lejárókö is akad egy sukkól hat sukkig. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén, melyet masina vág kárészámra fizetik \$1.85 entől egészen \$2.00-ig, vegyes méréssel. Szerencsétlenség ritkán történik mostanában. A bányamód azonban nem megfelelő. Az élelmiszer és lakás elég drága. Vesznek fel új embereket, de az újak alig kapnak plézt. Egyelőre mostan nem ajánlhatja a helyet a munkakereső magyar bányászoknak.

Continental, O. A. C. H. Frick Company telepein közli John Kady testvér egy héten négy napot át dolgoznak. A bányá szloppos. A szén magassága 6 és 8 láb között váltakozik. Víz kevés van, gáz és lejárókö egyáltalán nincsen. Vilány lámpával dolgoznak. Kárészámra fizetik a szén, melyet chaines masina vág, kárénként 84 centjével, szalébből lött szén után 1.30 centjével, a dinamitot ingyen adják. Szerencsétlenség nagy ritkán van csak. A bányamód jó, az élelmiszer és lakás nem drága. Munkást jelenleg nem vesznek fel és így nem ajánlja jelenleg a helyet.

Dodson, Md. A Garrett County Coal and Mining Company telepein mint Joseph Thomas testvérünk jelenti a munka nagyon lassan megy. Hetenkint három napot dolgoznak. A bányá szloppos. A szén magassága hat sukk és abban 18-tól 40 incesig van kö. Helyenkint akad víz, de nem mindekkint van. Gáz nincsen. Lejárókö nélkül akad kevés. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén masina vágja, de digg munka is van, vegyes méréssel tonnaszáma 1.00 fizetnek masina és \$1.22-5t pikk után. Szerencsétlenség ritkán fordul elő. A bányamód érdem szerint. A lakás és élelmiszer annyiba van mint máshol. Most nem vesznek fel embereket és így most nem ajánlhatja a helyet.

Hirek a bányák világából

FELROBBANT ÜZLET.

Pittstonban, Pa. dinamittal felrobbantották James A. Joyce üzlet és lakását és börtjét. Joyce élénk részt vett a Pennsylvania Coal Co. bányászainak ügyében és számos engedményt vívott ki a bányászok számára. A robbanás január 16-án történt a tettesek egyelőre nem kerültek kézre.

BANYA BALESETEK 1920 OKTÓBERÉBEN.

Az Állami Bányahivatal jelentése szerint a különböző bányászercsétlenségek 1920 október havában 171 bányász életét oltották ki. 1919 októberében a halálos balesetek száma pedig 232 volt, a csökkenés tehát lényeges. 1913-tól 1920-ig október havában átlagosan 253 bányászt ért útól a bányászhalál. Az 1920-ik esztendő első tíz hónapjában 736 volt a halálos balesetek száma, vagyis 236-tal kevesebb mint az előző 1919-ben. Átlagosan a halálos balesetek száma 12 százalékkal csökkent ami mindenesetre örvendetes jelenség.

A BANYASZ LAMPAJA.

A biztonsági lámpa egyik legfontosabb kelléke az, hogy kellő világosságot is nyújtson. A világítás megfelelő volta szoros összefüggésben van egyrészt a bányász biztonságával, másrészt munkaképességével is. Ha a lámpa jól világít, többet lát, többet termel, tovább lát és módja van alaposabban kitermelni a szén. Az olajos biztonsági lámpák már elavultak, mert nem világítanak elég jól, a petróleum, gázolín és acetalán lámpák, különösen az utóbbiak, már sokkal jobban beváltak.

BANYANYITÁS.

A United States Coal and Coke Company mint azt Edward E. O. Toole szuperintendens kijelentette a közel jövőben 18 új bányát nyit meg. Mind a 18 új bányá a Pocahontas szénmezőkön van.

MEGGYILKOLT BANYA-TULAJDONOS.

Fred Stettler 54 éves bányatulajdonos, akinek bányája West Pittsburgh közelében van, január 22-én, lakása közvetlen közelében ismeretlen tettesek meggyilkolták. Stettler délután a bankban járt és nagyobb összeget vett magához és nagyon valószínű, hogy a gyilkosok tudtak erről és hazamenet, mikor leszállt a nap, megölték. Stettler hat gyermeket és egy özvegyet hagyott hátra. Holttestét fia találták meg, akik keresésére indultak, mikor késő este sem érkezett haza. A tetteseknek teljesen nyoma veszett.

VISSZAVONJÁK A KATONASÁGOT.

Több mint két hónapig tartott katonai megszállás után a szövetségi csapatokat Mingó Countyból visszarendelték. Január 15-én hagyta le az első csapat a megszállva tartott területeket és rövidesen követni fogja ezt a csapatot a többi is. A katonaság helyett most állami rendőr csapatok tartják fenn a rendet a még mindig nyugtalanuló területeken.

MEGALLAPITJÁK A PROFITOT.

West Virginia állam képviselői meg akarják alapítani a szénkezelődők és termelők profitját törvényhozási uton. Bivens Greenbier megye képviselője nyújtotta be az erre vonatkozó törvényjavaslatot. A javaslat szerint semmiféle egyéni vagy magáncégnek nincsen jogában túl magas hasznát követelni vagy venni olyan cikkek forgalomba hozataláért, melyek közszükséglet tárgyát képe-

zik. A legnagyobb profit ezeknél a közszükségleti tárgyaknál, melyek közé elsősorban a szén sorozandó, nem multhatja felül a 25 százalékot. Mindazok, akik ezt a törvényes rendelkezést ha majd törvényerőre emelkedik, megsértik, 1000 dollár pénzbüntetéssel büntetendők minden egyes kihágásuk alkalmával.

A javaslat nagy érdeklődést keltett, de egyelőre még nem lehet tudni, hogy a többi állami képviselőnek milyen lesz vele szemben a magatartása.

ROBBANÁS A KAZANHÁZBAN.

A Nicholas Coal Company Ma-sontownban, Pa. lévő telepein a kazánházban elhelyezett dinamit ismeretlen okokból felrobbant. A robbanás nagy kárt tett a kazánházban és a mellette lévő gépházban.

BANYÁSZOK A BÉRLESSLÁLTÁS ELLEN.

A 6-ik kerületi ghioi szénmezők bányászai, Columubus, O.-ban gyűlésre gyűltek össze. A tervezett bérlessláltsárról folytak a tárgyalások. Lee Hall elnök azt tanácsolta a bányászoknak, hogy semmi körülmények között se fogadják el a bérlessláltsást.

KEMÉNYSZÉN TERMELÉS DECEMBERBEN.

A keményszén termelést ellenőrző bányahivatal jelenti, hogy 1920 december havában 6.436.320 gross tonnát termeltek a bányák, míg novemberben az összertermelés 5.765.347 tonnát tett ki, a többlet tehát 670.973 tonna volt. A hónap folyamán 24 napon át dolgoztak a bányák és a napi termelés átlagosan 268.180 tonnára rugott. Novemberben 21 munkanap mellett a napi átlagos termelés jobb volt, mert 274.540 tonnát tett ki.

A ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY UJABB HAJÓJARATAI.

A Royal Mail Steam Packet Company a legrégibb angol hajózási társulat, amely 1839-ben alakult, az északi tengeren újabb hajójáratokat létesít. A hajók New Yorkból indulnak el és Cherbourg, Southampton és Hamburg kikötőket érintik. Három teljesen új tengerjáró gőzös fogja lebonyolítani az új járaton a forgalmat, melyek mindegyike 15.000 tonnás. A Royal Mail Companynak régi jó hírneve van és ez biztosít mindenkit arról, hogy ezen az úton vonalon is a legkifinomult ellátásban és kiszolgálásban lesz része minden egyes utasnak.

A Royal Mail fontossága és kiválósága már abból is kitűnik, hogy hajóparkjának össztonnatartalma meghaladja az egy millió tonnát. Ismerik is hajóit a világ minden részében.

Minden hajón külön harmadik osztályú éttermek állanak a harmad osztályú utasok rendelkezésére. A társulat most újabb irodákat nyit New Yorkban, ezenkívül Chicago, Seattle és Vancouver városokban is újabb irodákat létesítenek. Halifaxon már régebben van a társulatnak központi irodája.

A new yorki kikötői a North River mentén a Christopher Streeten vannak.

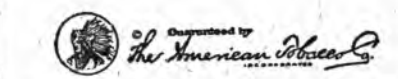
Hisszük, hogy az új társulat minden tekintetben meg fog felelni a hozzája fűzött várakozásoknak és az új hajójárataikkal csak elő fogják segíteni az Europa és Amerika között mind inkább nagyobodó forgalmat.

TESTVÉREK! Minden magyar bányász igyekezzen egy új előfizetést szerezni a Magyar Bányászlapnak.

Cigarette

It's Toasted

UJ ÉV UJ ESZME

Uj könyvet, amely nélkülözhetetlen minden Magyar Otthonban, küld a **Manufacturers Patent Co.** új irodájukból INGYEN, ha nevét és címét ezen coupon-nal beküldi a következő címre:

POLACHEK ZOLTÁN
főmunkás
520 FIFTH AVE., NEW YORK
Nevem
Címem

FIGYELEM!

Johnstown, Pennsylvaniaiában,
65 IRON STREET alatt.
(a Dipóval szemben)

Magyar Vendéglő

nyitottam, hol a legízletesebb magyar ételek, valamint szép tiszta szobák kaphatók.

HALASZ MARISKA, tulajdonos

A Közép-Nyugat egyedüli magyar hetilapja a

St. Louis és Vidéke

Szerkesztő: KALDOR KALMAN
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR

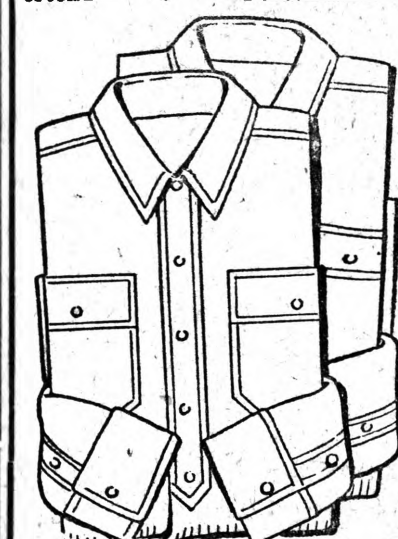
Rendelje meg, vagy kérjen
mutatványszámot e címen:

St. Louis és Vidéke

2023 SOUTH BROADWAY
St. Louis, Mo.

IGAZI, TISZTA GYAPJUBÓL SZÓTT BROAD CLOTH FLANNEL INGEK

12.00 2 drb 5.29
értékű Portómentes

Ne küldjön pénzt
Ezek a tiszta gyapjúból készült ingek valódi Broadcloth Flannelből készültek, nem hamisítványból. Ezek a legnagyobb értékű ingek jelenleg. Saját gyárunkban készülnek és előtől kezdve végig állandó ellenőrzés mellett gyártjuk azokat saját szakértőink utmutatásai nyomán. Közvetlenül a fogyasztóknak adjuk el a kiszerelésű és ügyünk kikerülésével. Edert adhatjuk az ingeket ezért a csekély árt.

PRÓBÁLJA MEG MI FIZETJÜK A PÓSTAT
Teljes nagyságban szabott ingek, bő ujjakkal, erős két zsebbel. Kettős varrással mindenütt, igen tartósan készítve. Puha gallérral, meleg, kényelmes, jól szabott. Kapható kék, zöld és gesztenyebarna színben 14-től 17-es számig.

Alulírottak teljes felelősséget vállalunk arra, hogy a fenti ingek mindenben megfelelnek leírásuknak és ha a küldött áruval nem lenne megelégedve bármilyen oknál fogva is, mi készséggel visszadjuk pénzt.

Universal Shirt Mfg Co
354 Broadway, New York.

Vágja ki és küldje el ezt a szelvényt még ma.

Universal Shirt Manufacturing Company, Dept. 9, 354 Broadway, New York City.

Kérem küldjék fordult postával címre az alatt felsorolt ingeket teljes felelősségük mellett. A postának kifizetése szállításáért az \$5.29 centet.

Nagyság Szín
Név
P. O. Box, Utca és házszám
Város Állam

EGY MILLIÓ DOLLÁR

BETÉTET AKAR GYÜJTENI A MAGYAR BANYÁSZOK ÁLLAMI BANKJA.

EGYNEGYED MILLIÓ DOLLÁR

már együtt van, a háromnegyed millió dollárt most fogják összeadni, illetve bankunkban elhelyezni kamatra a magyar bányászok.

Ki támogat minket igyekezetünkben

és ki támogatja ezentul is az idegen bankokat?

A magyar bányászok bankja hatalmas, erős állami bank. A dolgozó tőkéje nagyobb egy negyedmilliónál. — 3 százalék kamatot fizetünk minden betétre.

Pénzt küldünk olcsóbban, mint bárki

Európa minden részébe. Próbálja meg, mielőtt pénzt küld, hogy mennyivel több koronát adunk mi egy dollárért, mint bármely bankár ebben az országban. Bányászok támogassák a bányászok bankját.

HIMLER STATE BANK

WARFIELD --- KENTUCKY

United American Lines

Joint Service with
Hamburg American Line

NEW YORK—HAMBURG

közvetlen hajójárat. Legrövidebb út Közép-Európa bármely országába.

S. S. "MOUNT CLAY"

Indul New Yorkból Szombat, Febr. 19, déli 12 Csütörtök, Márc. 31, d. u. 2

d. u. 2 órákor a North River 7 sz. kikötőből

RENDSZERES HETI JARATOK AZUTÁN

az S. S. HANSA (ezelött Victoria Luise) és az alábbi hajókkal

S. S. "Mount Carroll" (ujj) S. S. "Mount Clinton" (ujj)

S. S. "Bayern" (ujj) S. S. "Wuerttemberg" (ujj)

2, 4, és 6 ágyas szobák vannak a hajón. Külön ebédlők, dohányzó és nappali szobák vannak a sétaföldszeten

a ill. osztályú utasok részére.

Fentartott jegyekért írjon akár melyik meghatalmazott ügynökhöz vagy

39 BROADWAY NEW YORK CITY

KIVÁNDORLÁSI

ügyekben BUDAPESTI irodám DIJTALANUL nyújt segélyt és tanácsot mindazoknak, akik CSALÁDJAIKAT vagy ROKONAIKAT általam hozatják ki az OHAZABÓL.

AZ ÖSSZES SZÜKSÉGES OKMANYOKAT a legrövidebb idő alatt beszerzem.

Ez a bank állami felügyelet alatt áll. PÉNZKÜLDEMÉNYEK

DOLLÁR vagy KORONA ATUTALÁSOK. HAJÓJEGYEK. UTLEVELEK és KÖZJEGYZŐI ÜGYEK végett forduljon bizalommal személyesen vagy pedig írjon a következő címre:

JOHN NEMETH, Jr., Banker

437 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

A Wabash vasútállomástól egy fél blockra

Anchor Line

S. S. CALABRIA

MÁRCIUS 2-ÁN INDUL

Fiuméba, Dubrovnikba és Triesztbe

Harmadozstálya jegy ára:

Dubrovnikba \$125.00 Triesztbe \$115.00

Fiuméba \$115.00 és \$5 hadiadó

Városában van egy Cunard-Anchor ügynökség, keresse fel.

A Verhovay Egylet ügye

A Verhovayak Lapjában heteken keresztül megjelent egy nagyobb hirdetés is, melyben az egyet főelnöke keresett olyan Verhovay egyleti tagokat, kiknek van \$1000 készpénzüik jó befektetésre.

Mivel ezen hirdetést a főelnök nem ebben a minőségében hirdette, úgy gondoltuk, hogy azt mint magánszemély tette közzé és mint ilyen akar valami üzleti vállalkozásba fogni, mihez sem magánszemélyeknek, sem pedig a testületnek beleszólása nem lehet.

Biztos tudomásunk van arról, hogy egy jótékonyági egyesület, mint a V. S. E. is, mint testület nem vehet részt olyan vállalat alapításában, mely esetleg veszteséggel is végződhet.

Már most, ha a V. S. E. mint testület, nem alakíthat ily vállalatot, így magától értetődik, hogy annak a részvényeit sem veheti meg, mint alapító, és annak alapításában aktív részt nem vehet. Eszerint annak megalakítása tisztán magán vállalkozásra szorúlna és az egyesület csak a már megalakított banküzlet által kibocsájtott részvényeket vehetné meg.

Nagy kérdés az, hogy ezen részvénytársaság hajlandó lenne-e annak idején annyi részvényt bocsájtani az egyesület rendelkezésére, hogy ez a létesítendő bankban oly döntő befolyást biztosítsa, mely befolyás biztosítsa az egyesületet arról, hogy nevével visszaélések nem történjenek.

Vagyis ebbe az egyesület csakis úgy vehetne részt, — nézetünk szerint, — ha a részvények legalább is 50 százaléka a Verhovay Segély Egylet központja vagy fiókjai kezében lennének oly képen, hogy azokat magán tulajdonba átadni ne lehessen.

Ez az egyetlen mód lenne arra, hogy a Verhovay Segély Egylet, mint testület ebben a vállalkozásban részt vehetne, de csak is abban az esetben, ha ebben a kérdésben vagy konvenció határozat vagy tagszavazás döntene el azt, hogy egyáltalában a tagság óhajta-e ezt a vállalkozást.

Mindaddig míg ez a kérdés el nem dől, mi határozottan tiltakozunk a kp. tisztikar minden olyan önkényes cselekedete ellen, mely az álltagságot már befizetett ténylek elé akarja állítani.

Ez a bank megalakulhat bármely név alatt, de a Verhovayak Bankja címet csak később és csak úgy veheti fel, ha az egyesület a fenti biztosítékokat megkapja. Maga az eszme ellen nincs semmi elvi kifogásunk, de ily fontos ügyben a tagság jogának elcsikasztását látjuk abban, hogy ezt a kérdést a kp. tisztikar kezelje.

Erős a gyanunk, hogy az egész vállalat csak azért lett megindítva, mert a kp. tisztikar, meg akar jutalmazni egyeseket jó állásokkal, olyanokat, kik ennek reményében árkon bökrön keresztül támogatják a tisztikart akkor is, mikor a napnál is fényesebben bebizonyítható az, hogy a tisztikar önkényesen és alapszabály ellenesen jár el sok dologban.

M. J. Kovács, Treitner Ferenc, Langa József, Tihor Ödön.

Magyar egyleti ügyek

MAGYAR BAPTISTÁK SZERETET ADOMÁNYA.

A baptisták déli szövetségétől támogatva a maroknyi érző lelki amerikai baptisták páratlan önfeláldozással s szeretettel 300 láda 25 ezer dollárt meghaladó értékű élelmiszert, tulnyomórésztben alsó, felső ruhaneműt hoztak össze, melyet Dulies Miklós prédikátor a Hamburg vonal "Mangoria" nevű hajóján január 27-én az óceánra szállt. Elindult a prédikátor a megtépett, vérző öreg Európa felé, hogy megkeresve benne a lerongyolva nyomorgó Old Countryt és a hajdan mulató, dárídós könynyelmű, most kopott, szegény, éhező Budapestet, a jótékonyági bizottság elnöke, Csopják Attila nyug. számtanácsos utján az inségekben szenvedők legalább kis része között ossza ki az adományokat, és enyhítse hallatlan nyomorukat letöröljön sok millió keserű könynyet. A hitközség minden tagja fáradságot nem ismerve a legnagyobb odaadással működött közre az áldásos munkában. Dulies prédikátor még indulása előtti órákban is esomagolt, örömtől ragyogó arcúval, készséggel, egyre esomagolt, ruhája közé is beleszorította az egyesek által későn hozott hazküldendő dolgokat. Sok ez az család fog meglátogatni (teljesen díjtalanul, pusztán emberbaráti szeretetből), mindenki nek visz örömet, vigaszt, segítséget és fáradságos nehéz nagy munkájának elvégzése után Isten segítségével áprilisban fog visszatérni New Yorkba.

kinyomtatása a mai magyar viszonyok szerint legalább 100 ezer dollárra kerül. Ezen összegből azonban az amerikai magyarságtól kért 20 ezer dollár már elégséges arra, hogy a vállalat 40-45 kötetű azonnal meginduljon s ezen első kiadványainak fokozatosan befolyó árával a folytatást is biztosítsa. Mivel az egész magyarság és a mi anyaországunk megvédelmezésének szent ügyéről van szó, lelünk legmélyéről szakadt esdekléssel kérjük hű olvasóinkat, hogy néhány nélkülözhető dolgaikat hozzánk, vagy közvetlenül Sebestyén igazgató urhoz (Budapest, VIII., József-u. 6.) eljuttatni sziveskedjenek.

A fenséges célt szolgáló adományokat név szerint nyilvánosan nyugtázzuk és rendeltetési helyükre pontosan eljuttatjuk. Gyűjtésünket az adakozók teljes névsorával a magyarországi lapokban szintén nyugtáznunk fogjuk.

KÖSZÖNETNYILVANITAS.

Siketnéma Intézetének Igazgatósága

Szeged, Bécsi körút 36—40 szám.

Magyar Bányászlap tekintetes szerkesztőségének, New York.

A siketnéma vezetés alatt álló szegedi intézete szerencsétlen, szegénysorsú növendékei segélyezésére küldött 1000 koronás nemesszivű adományáért fogadja a tekintetes szerkesztőség leghálásabb köszönetemet.

Humánus intézetünk a a mostoha hazai viszonyok közepette nagyon rá van utalva a könyörületesszívű emberbarátok támogatására s így ez az anyagi segítség is könynyített annak helyzetén. A kért támogatás alatt inkább azt értetük, s ezuttal is arra kérjük a tekintetes szerkesztőséget, hogy méltóztassék lapjának olvasóközönségét sulyos helyzetben lévő intézetünk segélyezésére buzdítani. Bizunk benne, hogy ezen felhívást utal talál amerikai magyar testvéreink szívéhez s ha csak minden ötödik olvasó juttat el célra egy dollárt, intézetünkön tetemesen segítve lesz.

Nagyon kérem, küldje meg néhány-ha lapjának egy-egy számát, bizonyára találunk benne olyan hirt vagy hírt, amit intézetünk érdekében ki tudunk aknázni.

Hálás köszönetemet és kéréseimet megújítva a humánus intézetünk ügyét további szives jóindulatába ajánlva, maradunk

kiváló tisztelettel,

Az igazgatóság.

Szeged, 1920. december 15.

MENTSUK MEG A MAGYARSÁG JÖVŐJÉT: A GYERMEKEKET.

Fordulunk segélykiáltással minddekinek a világon, kinek jó szíve és megértő lelke. Hazánk a borzalmas csapások egész sorozatától kifosztva, régi területének egyharmadára csontvázzá vergődik a legkegyetlenebb helyzetben. Társadalmi a sebesültek láza győrti. Mi, akik a beteg gyermekek gondját vállaltuk, ily siralmas helyzetben kimerült erővel állunk szent feladatunk előtt és hogy tovább dolgozhassunk, minden jó ember segítségére szorulunk.

A gyermek halála, a jöttet önértre lelki békével, Isten szeretettel fizet.

Kiss Emil bankár ur (New York, 1333 Second Ave.) készséggel vállalta a gyermekszanatóriumok részére szánt dományok kezelését és hírlapi nyújtásását.

A Zsófia Országos Gyermekszanatórium egyesület kormányzó tanácsa nevében

Rákosi Jenő

főrendiházi tag, a Budapesti Hírlap főszerkesztője, a gyermekszanatóriumok kormányzó elnöke.

Bányahirek

A KOOTENAYI SZÉNMEZŐK TERMELÉSE

Mint Norton F. Brand, konzul jelenti az Angol Columbiában lévő Fernieből Kootenay-ben 1920 folyamán majdnem 1.000.000 tonna szenet termeltek. Az össztermelés 947.616 tonnát tett ki, míg 1919-ben a termelés mindössze 558.806 tonnára rugott. Winipeg és kerületében szűkiben vannak az amerikai szénnek és ezért nagy a kereslet a kootenay szén iránt.

AZ ANGOL SZÉNIPAR ÚJABB VÁLSÁG ELŐTT ÁLL

Londonból jelentik, hogy minden jel szerint az angol szénipar ismét hatalmas válság előtt áll. A válságot ez alkalommal azonban nem a munkáskérdés szönyegre vetése okozta, bár annak is van némi része benne. Az általános ipari átalakulás, melyen az ország hónapok óta keresztül megy a széniparral szemben is éreztetni kezdi hatását. Egyrészt a szénnek, mint kiviteli cikknek ára alaposan esett és ez alaposan megkurtította a termelésen elért hasznokat, másrészt pedig a kivitelre kerülő szénnek mennyisége is alaposan megcsappant.

NEM ÁLLAMOSITJÁK AZ ANGOL BÁNYÁKAT

Az angol bányászok még nem is olyan régen az angol szénbányák azonnali államosítását követelték, de most, mint jelentik, egyelőre levették a napirendről ezt a kérdést. A legtöbb bányászgyalásokról elérték valamelyes eredményeket és a bányász szervezetek titkára az államosítás kérdésének elhalasztása alkalmával fontos kijelentéseket tett. Első és legfontosabb kötelessége most minden angol bányásznak, mondotta a titkár, az, hogy a bányászokat ismét minél nyereségesebb állapotba hozza. Ha ez sikerül, akkor megint sor kerülhet az elhalasztott, de nem végleg eltemetett kérdések tárgyalására.

A NÉMET BANYÁSZOK ÁLLAMOSÍTÁST KÖVETELNEK.

Németország szervezett bányászai a legtöbb megtartott nagy gyűlésükön határozottan a mellett foglaltak állást, hogy a kormány minden német szénbányát állami ellenőrzésbe és kezelésbe vegye át. A német kormány már régebben megígérte a szervezett bányászoknak az államosítás gyors keresztülvitelét és a német bányászok a jelenlegi időt éppen legalkalmasabbnak tartják arra, hogy a kormány régi ígéretét be is váltsa.

SZÉNHIÁNY VAN ANGOL-ORSZÁGBAN

George W. Edmonds, a neves és elismert angol kereskedelmi hajózási szakember határozottan azt állítja, hogy Angliában állandó szénhiány észlelhető. Már nagyon közel áll az az idő, mikor Anglia határozottan rá lesz utalva az amerikai szénre, mert Európa többi országaira is tekintettel kell lenni, már pedig minden európai országban kell a szén.

Az angol bányászok artós és gyakori sztrájkjai is nagyban hozzájárulnak ehhez a jelenlegi állapothoz. Franciaország és Belgium viszont még csak tönkretett pályáik egy részében képesek szent termelni, legnagyobb részükben még csak a javító és mentő munkálatokat kezdték meg. Európa többi országainak széntermelése számba sem jöhet és arról szó sincsen, hogy ezeknek az országoknak termelésével az általános európai szénhiányt sikeressen és eredményesen segíteni tudjanak.

Könyvek! Könyvek!

Fontos holmik minden asszonynak és leánynak

Tanácsadó minden ügyes-bajos dologban. Segítség a háztartás körül. Utmutató minden betegségnek és bajnál. Kalauz az életben, a munkában, a társaságban és a férjhezmenés körül.

Segítség minden leánynak, tapasztalatok és tudás minden asszonynak.

Asszonyok és leányok ide figyeljenek kérem

Szerelmem bolondjairól

Főzőn jól és olcsón

Farmer asszonyoknak

Azokról az emberekről és asszonyokról, akik a szerelmem végzetes szenvedélyének áldozatai lettek. Szerelmem bolondjai. Jókai Mór híres regénye 75 cent. Nem élhetek muzsikaszó nélkül. Falusi magyarok szenvedélyes szerelmi története. Irta Mór Zsigmond 65 cent. Vengerkák. A bűnbosszú magyar lányok regénye. Irta Pásztor Árpád 80 cent.

Főzőn szakácskönyv után, mert sokat megtakarít. Megérkeztek a híres magyar szakácskönyvek. Hillaire Nagy Szakácskönyve. Híres szép könyv, több ezer recepttel, szép kötésben, és sok szép rajzzal \$2.50. Az igazi magyar konyha. Utmutató, hogyan főzünk magyar ételeket \$2.00. A híres Németh-féle magyar szakácskönyv igazi jó magyaros ételekkel \$1.20.

Ha segíteni akarnak férjüknek a gazdálkodásban, hozassák meg ezeket a könyveket. Kertészeti Kézikönyve, jó utmutató minden farmer számára. Irta Galgóczy 80 cent. Gazdák könyve, egyformán jó asszonyoknak és férfiaknak 70 cent. Tanácsadó az állatgondozásban 30 cent. A kisgazda tanácsadója 30 cent. Virágtenyésztés 35 cent. Csibenevelés 35 cent. Borjúnevelés 25 cent.

Érdekes könyvek szerelmemről és házasságról

Leányok segítése

Katholikusok figyelme!

Minden asszony és leány őszinte kalauza szerelmemben és házasságban, regényes történet formájában. Késő szerelmem. Irta Beniczky Bajza Lenke. Regény 65 cent. A figyelmes férj. Irta Berzák Árpád. Regény a családi életéről 50 cent. Jegyzetek a szerelmemről. Irta Bródy Sándor. Regény 75 cent. Egy rossz asszony természetrajza. Érdekes regény a hűtlen asszonyról 65 cent.

Hölgyek titkára, minden leánynak szükséges 65 cent. Nefejejs emlékevesek 70 cent. Szerelmi levelező könyv száma 40 cent. Szerelmesek tanácsadója 20 cent. Társalgó, Utmutató, hogyan viselkedjék, ha társaságban van, bőrkötésben 80 cent.

Asszonyok betegségei

Beteg asszonyoknak adott utmutató és tanácsok betegségek elhárítására. Női betegségek okai és elhárítása. Irta dr. Schaffer 65 cent. A szoptatás és a csecsemők betegségei 35 cent. A gyermek élete és a beteg gyermekek gyógyítása. Irta Bucsanly 90 cent. Természetes élet és gyógyítás mindenki számára, aki patikaszerek nélkül akar egészséges maradni 90 cent. A gyomor, máj, vese és bél egészség-tana 65 cent.

Asszonyok mély áhitatát és istenfélését mutatja a szép imádságos könyv. Bűzkesége minden asszonynak, ha gyönyörű imakönyve van. Kis arany menyel kulcs, préselt kötésben, domború fesszűvel, csontdíszítéssel, csattal és aranyfűzővel \$3.00. Mária, a bűnböcs szőszőloja, préselt kötésben, aranydíszszel és fesszűvel, aranyfűzővel és csattal \$3.00. Kis Aranykorona, préselt kötésben, aranydíszszel, aranyfűzővel és csattal \$2.00. Lelki fegyverház, préselt kötésben, aranydíszszel \$1.50. Szűz Mária, Hazánk reménye, préselt kötésben, aranydíszszel 80 cent. Pádusi Szent Antal Tisztelete, préselt kötésben, aranydíszszel 50 cent.

Református asszonyok

Isten képviselete a jó imádságos könyv és vasárnapi áhitatok örök forrása. Isten őrizzen téged. Imádságos és énekes könyv, fehér csontkötésben, színes és aranyfűzővel, selymáttal \$2.00. Imakönyv, evangéliumi keresztények számára, színes bőrkötésben, aranydíszszel \$1.00. Keresztényi Tanítások és Imádságok, fekete, préselt kötésben, aranydíszszel \$2.00. Buzgóság Szárnyai, préselt kötésben, aranydíszszel 80 cent.

Minden a mi ó-hazai!

Minden a mi szükséges!

A MAGYAROK BOLTJA

Pannonia Magyar Könyvesház

GÁSPÁR GÉZA, Manager

208 East 86th Street

New York City

New York magyar szívében

INGYEN KÜLDJÜK MEG A NAGY ÁRJEGYZÉKÜNKET!

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

75 East 10th Street, New York

Telephone: Stuyvesant 962

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban

The Only Hungarian Miners Journal in the United States

Szerkesztő
HIMLER MÁRTON

Editor
MARTIN HIMLER

Előfizetési ár:
Egyesült Államokban 1 évre \$2.00
Magyarországra \$3.00

Subscription Rates:
In the United States \$2.00
in Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön

Published Every Thursday

Published by **MARTIN HIMLER, Editor**

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.

The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Munka, tisztesség,
tanulás és összetartás!
Ez legyen a jelszavunk,
mert ez segít bennünket
előre a boldogulás felé.

Work, honesty,
education and cooperation!
This should be our motto,
for this helps us
toward our success.

Miért kell minden magyar bányásznak előfizetnie a Magyar Bányászlapra?

1. Mert a Magyar Bányászlap az amerikai magyar bányászok legjobb barátja, gyámoltója és tanácsadója.
2. Mert a Magyar Bányászlap szóval és tettel mindig a magyar bányászok érdekeit szolgálja.
3. Mert a Magyar Bányászlap sohasem kért a magyar bányászoktól semmit, hanem mindig csak adott.
4. Mert a Magyar Bányászlap az egyedüli magyar bányászujság, mely oktat, nevel és tanít.

Ne költözködjünk

A magyar bányászok egy része elvesztette a fejét az utolsó két hónapban, és keresztül-kasul járja az országot munka után.

A hihetetlenül megdrágult utazás százakba kerül, de eredményre nem vezet, mert mindegyik lassan megy a munka.

Különbösg csak annyi van, hogy egyik-másik bánya egészen le van zárva, míg egy párban dolgoznak két, legfeljebb három napot minden héten.

Nagy ritkaság számba megy egy-egy olyan bánya, ahol minden nap dolgoznak a vasutak bányái.

Ezeket a bányákat azután annyira ellepik, részint a költözködő bányászok, részint a városok, gyárak kiéhezett népe, hogy keresztül ezekben sem lehet, s így céltalan a munka után való vándorlás a bányászok közt.

Megirtuk már egyszer, hogy ne vándoroljanak a magyar bányászok, mert csak a pénzüket költik, s mert jobb ha belenyugosznak a megváltozatlanba, és a települőkön várják az idők javulását.

Amerika gyarai le vannak zárva, hét-nyolc millióra rug a munkanélküliek száma, természetes tehát, hogy szénre nincs szükség olyan mértékben, mint mikor a gyárak és vasutak teljes üzemben vannak.

Ezek az állapotok azonban nem tartanak, mert nem tarthatnak soká, és mindenki biztosra veheti, hogy a tavasz jobb időket hoz.

A szénvevők szívesen adnak rendelést a tavasszal kezdődő szállításra és nincs benne kétség, hogy április havában mindenki dolgozhatik, amennyit csak akar.

Ne higgyék azt se a bányászok, hogy ha olesóbban dolgoznak, akkor kaphatnának munkát, és ne ajánlják fel sehol önmaguk a fizetés csökkentését.

Itt is, ott is halljuk, hogy egy-egy bányaosztály, vagy szuperintendens azt állítja, különösen seab helyen a bányászoknak, hogy ha olesóbban dolgoznának, akkor lenne munka. És néhol a bányászok már gondolkodnak rajta, hogy ne-e kínálják fel a munkát olesóbban.

Ezekből az állításokból nem igaz egy szó sem. Nem kell szén senkinek sem, és ha a bányászok fele annyit dolgoznának is tovább, mint amennyit eddig kaptak, a bányatulajdonosok akkor sem tudnák a szén eladni.

Két dollárt, kettő-ötvenet kínálnak egy tonna szénért a vevők, annyit pedig nem képes egy társaság sem előállítani a szén, ha olesóan dolgoznék is a bányászok.

A társaságok tisztességesebb része nem is igyekszik szén eladni, mert nem akarják a munkások fizetését levágni, s inkább lezárják egészen a bányát, minthogy egy napot dolgoztassanak és elrontsák vele a szén árát is, meg a munkadíjat is.

Két hónap alatt teljesen elfogy az országban felhalmozott tartalék szén, s megindul a nagy tavak forgalom, és április elején majd a tisztességes árát is megfizetik a vevők a szénért. Akkor aztán nem lesz szükség a munkadíj lenyirbálására.

Nem érdeke hát a bányásznak sem, hogy a társaságok mindenképpen ordereteket szerezzenek a dolgoztassanak, mert az feltétlenül maga után vonná a szén árának és a munkadíjnak a csökkentését.

Várjuk türelemmel két hónapot, amikor lesz munka rendes fizetés mellett, s ami a fődolog, várjunk a helyünkön.

Két hónap alatt takarékosan megél minden nőtlen ember százszáz dollárból, s minden családos ember kétszáz dollárból. Ennyibe pedig belekerül a céltalan utazgatás mindenkinek.

Önmagát károsítja hát, aki egy-egy bányaosztálytól a másikhoz jár munka után, mert részben a pénzét költi céltalanul, másrészt nagyon kinyílik a szuperintendens szemé, ha nap-nap után újabb emberek rimázkodnak nála a munka után.

Hat év óta elég jól ment a munka, szorgalmas ember többet dolgozott, mint amennyit kellett volna, ráfér ez a kis vakáció mindenkire.

DARAGÓ JÓZSEF KÖZPONTI ELNÖK ÉS BRUGER GÉZA FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGI ELNÖK LEMONDTAK ÁLLÁSUKRÓL. - MÁTHÉ LÁSZLÓ LETT A KÖZPONTI ELNÖK.

Daragó József központi elnök és Brugger Géza felügyelő bizottsági tag levélben jelentették be Máthé László központi alelnöknek, hogy állásaikról lemondanak. Az egyet lemondott elnököt Máthé László alelnök követi az elnöki tisztségben.

Alább közöljük a lemondott központi elnök és felügyelő bizottsági tag lemondó levelét és egyben Máthé László központi elnök üzenetét is. Máthé László személyesen jelentette be a változást szerkesztőségünkben, amikor átadta elnöki üzenetének kéziratát közlésre.

Daragó József a következő levélben jelentette be Máthé Lászlónak a központi elnöki tisztségről való lemondását: Hazleton, Pa. február 2, 1921. Máthé László urnak,

New Brunswick, N. J.
Tisztelt Alelnök ur!

A január hó 30-án Youngstown, Ohioban megtartott értekezlet egy javaslatot fogadott el, amelyet 21 fiók képviselőjének hozzájárulásával tagszavazásra bocsátani határozott. Ezen határozat nézetem szerint elfogadás esetén szervezetre nézve nem csak káros, hanem temetője is a Verhovay Segély Egyletnek.

Amidőn a Verhovay Segély Egylet tisztikarában helyemet elfoglaltam, azt az erős fogadalmat tettem, hogy az egyesületre nézve erkölcsileg vagy anyagilag káros dolgok elkövetéséhez személyesen hozzá nem járulok, sem magamat ilyeneknek végrehajtásához eszközölöd oda nem adom.

Az említett youngstowni javaslat általam volna alapszabályunk értelmében végrehajtandó, amit azonban fogadalmam feladásánál nélkül nem tehetnék. Hogy az alapszabályok és saját lelki ösmeretem parancsának engedelmeskedjem, erre egyetlen mód van csupán, hogy az elnöki tisztségetől megváljak.

Amidőn ezt megcselekszem, az a biztos reménnyel hozom ezt a t. alelnök ur tudomására, hogy én, mint utánam következő elnök, a Verhovay Segély Egyletnek, feladatának nálam jobban megfelelek.

Tagtársi tisztelettel

Daragó.

Bruger Géza felügyelő bizottsági tagságáról és elnökségéről való lemondását a következő levélben adta tudomására Máthé Lászlónak:

Freeland, Penna. 1921 február 1.

T. Cz. Máthé László urnak, A Verhovay Segély Egylet Alelnökének.

Hazleton, Pa.

Igen tisztelt Alelnök ur!

A legutóbbi felügyelőbizottsági gyűlés nyomán a tagság között

támadt elégedetlenség, a bizalmatlanság, egykülönbben a személyem ellen intézett támadások, azt az elhatározást érezték meg bennem, miszerint a Verhovay Segély Egyletnél viselt állásomtól megváljak. Ugy érzem, hogy a tagságnak eddig belémhelyezett bizalma minden alap nélkül megingott, s az adott körülmények között a közérdekében nem tehetek mást, mint hogy a tagság bizalma folytán viselt állást otthagyjam.

Midőn ezt teszem, meg vagyok győződve, hogy távozásommal a Verhovay Segély Egyletnél viselt felügyelőbizottsági tagságról, úgy nemkülönbben az ideiglenes számvizsgáló állásáról ezennel lemondok.

Szíveskedjék intézkedni, hogy a megüresedett helyek megfelelőképpen legyenek betöltve, hogy az ügyvitel semmi tekintetben fennakadást ne szenvedjen.

Tisztelettel

Bruger Géza,

Felügyelő bizottsági tag és számvizsgáló.

Máthé László a központi elnöki tisztt elfoglalása alkalmából a tagtársaihoz intézett következő elnöki üzenet közzétételére kérte fel a Magyar Bányászlapot:

TESTVÉRI ÜZENET

A Verhovay Segély Egylet fiókjaihoz és ösztagságához!

Tisztelt Verhovay Testvérek!

Daragó József, a Verhovay Segély Egylet központi elnöke és Brugger Géza a felügyelőbizottság tagja és elnöke, hozzám intézett hivatalos átiratban beterjesztették a Verhovay Segély Egyletnél eddig viselt állásukról való lemondásukat. A két bejelentő lemondását tudomásul vettem és egyetlenn alapszabályainak határozata értelmében a központi elnöki székét elfoglaltam.

Az egyetli alapszabályok értelmében a bármilyen oknál fogva megüresedő központi elnöki székét minden külön választás nélkül a következő konvencióig az alelnök foglalja el. Ez történt a jelen esetben is, amikor a távozó elnök, Daragó József hivatalát átvettem. Az ilyenkor megüresedő alelnöki székét, melyet eddig én töltöttem be, az idevágó alapszabálybeli intézkedések alapján kell majd betölteni.

Bruger Géza felügyelő bizottsági tag helyébe a soros póttagot fogjuk behívni és az ilyenkor kiegészített teljes felügyelő bizottság a maga kebelében fogja majd a felügyelő bizottság elnökét megválasztani.

Midőn mindezeket ennek a lapnak a hasábjain is közlöm a Verhovay Segély Egylet összes fiókjával és ösztagságával, nem mulasztatom el, hogy felelősségteljes állásom elfoglalása alkalmával fel ne keressem testvéri üzenetemmel a Verhovayak nagy családjához tartozókat.

Mint eddig, úgy ezután is, csak az egyet érdekelnék szemmel tartásával, az ösztagság jogos igényeinek kielégítésével az alapszabályok szigorú követése mellett akarom s fogom is a reám háruló nagy feladatokat megoldani és a nagy kötelességeket teljesíteni. Hogy ezt megtehessem, feltétlenül megérdemelt figyelemben kell részesítenem mindazokat a határozatokat, felszólalásokat és véleményeket, melyek a közelmúlt hetekben a Verhovay Segély Egylet ügyével kapcsolatban fiókok és közös fiókgyűlések alkalmával elhangzottak és hozattak, de alkalmazkodnom kell azokhoz a határozatokhoz is, melyeket egyetlenn legfőbb szerve, a konvenció, legutóbb hozott.

Minden Verhovay tagot csak egy cél vezérlehet: egyetlenn érdekei-

nek az elmozdítása, békés fejlődésének a biztosítása. Mint központi elnök kétszeresen kell szolgálnom ezt a nagy célt s az én kötelességtudásom nem is fog mulni a Verhovay Segély Egylet zavartalan működése. Azok a vitás kérdések, melyek a mostani személyváltozást előidézték, feltétlenül elrendezendő, amelyhez azonban a tagság türelme, jóindulata és segítsége is szükséges. Arra kérem tehát a központi elnöki teendők átvétele alkalmával a fiókokat, azok tisztikarát és egyetlenn minden egyes tagját, hogy türelemmel és jóindulattal várják meg mindazokat az intézkedéseket, melyeket elnökelem mellett az ügyintéző tisztikar tenni fog és előre is biztosítom tagtestvéreimet, hogy ezek az intézkedések mind-mind a tagság és az egyetlenn közös érdekeit fogják kielégíteni.

Hazafias üdvözléssel

Máthé László,

a Verhovay Segély Egylet központi elnöke.

Válasz Kovács titkár ur felhívására

A Magyar Bányász Lap Szerkesztőségének, New York.

Tisztelt Szerkesztőség!

Szíveskedjenek lapjukban helyet adni soraimnak, melyben a K. T. M. B. S. E. kp. titkárját óhajtom felvilágosítani.

Miszerint a fent irt egyetlenn tagtársakat felhívja, hogy a sajnálatos mult tapasztalatok után egyetlenn tagjai ne üljenek fel ismét a közismert Sipos Gyulának.

Én azt hiszem, hogy bármely bányásztestvér, ha beáll egyetlennkbe, nem a Sipos urnak ül fel, hanem egy szépen fejlődő és szilárd alapon álló egyetlennk válik tagjává, melynek vezetősége teljesen mentes a Sipos-féle elvektől.

Igy a t. Kovács ur nem a Sipos urnak árt a felhívásával, hanem egyetlennknek, dacára annak, hogy egyetlennknek minden jót kíván. Hisz tudhatná a t. Kovács ur, amely vezér elbukik, az többé nem vezényli a sereget.

Igy remélhetők, hogy a Sipos ur sem választatik kp. titkárnak, tehát ő is csak egyszerű tagja az egyetlennk, mint bárki más.

Ennélfogva minden bajtárs nyugodt lélekkel állhat be egyetlennkbe, mert annak a rettegett Sipos urnak semmi befolyása sincs tisztí karára vagy annak működésére.

Az igen sajnálatos dolog, ha valamely egyetlenn vezető tisztviselője egy másik egyetlenn hátrányára akar előnyt szerezni, pláne oly egyetlennél, amely oly szerencsétlen csillag alatt született, mint a K. T. M. B. E., amelynek már annyi vezércsillaga volt.

Én kívánom, hogy a mostani ragyogóbb legyen a többenél, hogy az igazsághoz vezessen, mint egykor a betlehemi.

Maradtam bajtársi üdvözléssel,

Steve Füredy,

Homer City, Pa.

A M. B. Sz. tagja

Készséggel adunk helyet Füredy testvér válaszáának, de felhívjuk szíves figyelmét arra, hogy Kovács titkár multkori figyelemzetése nem az egyetlenn, hanem Sipos Gyula ellen irányult, kinek működése a multban elég károsnak bizonyult. Mindenesetre megnyugvással vettük tudomásul, hogy Sipos Gyulának az egyetlenn ügyeinek irányításánál semmiféle szerep nem jutott.

RED STAR LINE

KÖZVETLEN ÖSSZEKÖTTETÉS
NEW YORK ÉS HAMBURG KÖZÖTT
A legkényelmesebb ut Magyarországra

S. S. POLAND, Február 17-én indul

A hatalmas, modern,
duplacsavarú gőzösök

S. S. GOTHLAND

1921 MÁRCIUS 5-ÉN INDUL

és kizárólag 3-ik osztályú utasokat fog szállítani. Sétálásra alkalmas promenádok. Nagy, világos és jól szellőztetett ebédők. Kényelmes, csukott 2, 4 és 6 ágyas kabinok rezerválhatók. — Forduljon felvilágosításért a társaság központi irodájához:

9 BROADWAY

NEW YORK

vagy bármely meghatalmazott helyi ügynökséghez.

AMERICAN LINE

KÖZVETLEN ÖSSZEKÖTTETÉS
NEW YORK ÉS HAMBURG KÖZÖTT
ELSŐ ÉS HARMADOSZTÁLYÚ UTASOK SZÁLLÍTÁSÁRA
A legkényelmesebb és legkellemesebb ut MAGYARORSZÁGBA
A legnagyobb modern duplacsavarú hajók

S. S. MANCHURIA Indul Február 24-én

S. S. MONGOLIA. Indul Március 10-én

S. S. MINNEKAHDA (uj) Indul Márc. 24-én

(Csak 3-ik osztályú utasokkal)

A harmad osztályú utasok kényelmes ebédőkben étkezhetnek a pincérek szolgájuk ki őket. — Forduljon felvilágosításért a társaság központi irodájához:

9 BROADWAY

NEW YORK

vagy bármely meghatalmazott helyi ügynökséghez.

Magyar Bányászotthon

"A MAGYAR BANYÁSZOK SZOLGÁJA" PÉNZKÜLDÉS.

Mint az American Express Company megbízottai a leggyorsabban és legméltányosabban aron utalunk át bármilyen pénzüsszeget Magyarországra, Cseho-Slovakiába, Erdélybe és Jugoszláviába. Minden pénzküldő a világ legnagyobb pénzüszintézetének, az American Express Companynek eredeti nyugtáját kapja.

Ó-HAZAI JOGÜGYEK

A Magyar Bányász Otthon óhazai jogügyi irodáját egy óhazai okleveles ügyvéd vezeti, kitűnő összeköttetések és megbízottaink vannak az óhazai és a megszállt területeken. Bármilyen KIHÖZATÁLI vagy ÓHÁZAI JOGÜGYEKBE a testvérek rendelkezésére állunk.

TÁRSAS UTAZÁS KISÉRETTTEL

Február 16-án a Providence hajón Triesztbe

Ha nem ezen hajóval óhajtaná utazni, egy ajánljuk az alább felsorolt gyorshajók bármelyikét:
SUSQUAHANNA hajó Február 19-én Brémába
ANTIGONE hajó Február 26-án Brémába
DUCA D AOSTA hajó Március 2-án Triesztbe
ARGENTINA hajó Március 19-én Triesztbe
PRINCES MATOIKA hajó Március 8-án Triesztbe
ARGENTINA hajó Március 19-én Triesztbe
PRESIDENT WILSON hajó Március 26-án Triesztbe

Ha haza akar utazni, forduljon bizalommal hozzánk. Nálunk nemcsak hajójegyet veheti meg, nálunk lakhat, étkezhethet, egyszóval az első naptól az utolsó napig a MAGYAR BANYÁSZ OTTHONBAN (a magyar bánya munkások otthonában) tartózkodik. HA NINCS UTLEVELE, IRJON S MI AZONNAL MEGSZEREZZÜK.

Sok száz hazautazó testvérünk elővigyázatosságból jólre megcsináltatja utlevélét. Gondoskodjék ön is arról, hogy utlevélre készen legyen.

Ha bármilyen más hajón akar hazautazni, írjon nekünk és küldjön előleget, hogy helyét lefoglalhassuk.

Ha pénzt akar küldeni

Ha hajójegyet akar venni

Ha ó-hazai ügyét akarja elintéztetni

Ha az ó-hazai rokonait akarja megkerestetni

Ha családját szeretné kihozatni,

FORDULJON MINDIG HOZZÁNK.

Magyar Bányász Otthon

RÓNA ARMÁND, Manager

75 EAST 10th ST.,

NE W YORK, N. Y.

MIELŐTT MOSTANI LAKHELYÉRŐL ELINDUL,
KÉRJEN MINDIG BANYÁSZJELVÉNYT!

BIZTOS BANK-ÜZLET

Mi szívesen fogjuk az ön pénzét az óhazába küldeni, teljes biztonság mellett, hogy a pénz minden késedelem nélkül lesz a címzettnek kifizetve.

Ugyan olyan biztonságot ajánlunk az ön megtakarított pénze elhelyezésére. Örövendénk, ha ön takarékjait nálunk helyezné el.

Mellon National Bank
Pittsburgh, Pa.

Különféle furcsaságok

A LÁTHATATLAN EMBER.

Pár esztendővel ezelőtt nagy feltűnést keltett a regénypiacon egy fantasztikus regény, melynek az volt a címe a Láthatatlan Ember. Ugy látszik, már nem is vagyunk azonban mesze attól, hogy az a lehetetlennek látszó dolog is valóra váljon. Dr. Vasilieff orvostanárnak már sikerült emberi hullákat valami csodálatos módszerrel olyan áttetszővé varázsolni, mintha üvegből lennének. Élő emberek és állatokon még nem tett kísérletet, de miután az anyag, melyet felhasznál, nézete szerint semmi tekintetben sem mérges, nincsen kizárva, hogy nemsokára átlátszó emberek fognak láthatatlanul járni a utcákon. Hogy a vigjátékoknak teljesen új irányt fog adni ez a találmány az valószínű, mert a feleségét megcsaló férj és a házi-
barát állandóan ilyen láthatatlan alakban fognak majd pásztorolá-
ikra járogatni.

AKI ELADTA A SAJÁT FELESÉGÉT.

Emma Winklet válópert adott be a férje James L. Tail ellen a lexingtoni Ky. törvényszék előtt. Mikor a bírő megkérdezte a csinos fiatalasszonyt, miért akart férjétől elválni, az asszony szó nélkül a bírő asztalára helyezett egy annak rendje és módja szerint kelt és kiállított adásvevési szerződést. Az okirat tartalma szerint a férj James L. Tail száz kemény dollárért eladta a feleségét Fred Wadenek és a szerződésben kijelenti, hogy a vevő azt teheti az asszonnyal aminek tetszik, elviheti, élhet vele, szóval korlátlan tulajdonjogot ad neki minden tekintetben. Mikor a bírő megbotránkozva kérdezte a férjtől, hogy miként vetemedett egy ilyen aljas dologra, a férj a legnagyobb hidegvérrel kijelentette, hogy 100 dollár volt szüksége a bíróság elválasztotta Mrs. Tailt az urától, akit tartásdíj fizetésére is köteleztek.

HA EGY LEVÉL 19 ÉVET KÉSİK.

Dedhamról, Mass. jelentik, hogy a pósta egy levelet kézbesített Mrs. Fred I. Pattinak, a városka egyik lakosának. A levélben az az érdekes, hogy City Mills postaállomáson kerek 19 esztendővel ezelőtt 1902 február 2-án adták fel, alig pár mérföldnyire Dedhamtól. Azóta jóformán az egész világot bejárta nem is egyszer, a világ mindenféle országának bélyegeivel van elátva és most 19 esztendővel később utazás után végre mégis elérkezett a címzetthez, aki, mint mondták, sokat utazott a közelmúlt években és ennek volt betudható az, hogy ezt a levelet soha sem kapta meg.

A ROSSZ FOGAK BOLONDITOTTÁK MEG.

Már régebben szó volt az orvosi szaklapokban arról, hogy a romlott, rothadó fogak gyakran elmebeli zavarokat is okoznak.

Szerkesztői üzenetek.

John Somoskőy Cleveland, O. Minden lapszámunkban megjelennek munkahírek és a legtöbb névvel, tessék a beküldők bármelyikéhez fordulni bővebb tudósításért, mert mi nekünk nagyon nehéz ilyen ügyekben tanácsot adni vagy utbaigazítással szolgálni, nem is igen szoktuk megtenni.

Kálmán Széchy Box 7 Rawl, W. Va. Irja meg újabb és pontos címét, mert leveleit visszahozta a pósta.

John Nagy, Orianna, Pa. Irja meg újabb és pontosabb címét, az újsága visszajött.

A következőket arra kérjük írják meg új és pontos címüket, mert leveleiket és újságaikat a pósta visszahozta, mint kézbesítetlent: Louis Fazekas, Capells. W. Va., Sig. Tóth 8436 Greenbay Ave., Chicago, Joe Kovach, Wessington St., Garfield, N. J., Alex Berta, 35 Willock St., Passaic, N. J., Joseph Mori, Wessington St. Garfield, N. J.

Paul Bartos, Iselin, Pa. Kérde-
se ügyében kimerítő levelet írunk Önnek.

Kérjük a következőket, hogy újabb és pontos címüket velünk mielőbb tudatni sziveskedjenek, mert leveleiket s újságaikat a pósta mint nem kézbesíthetőt visszahozta hozzánk: Mr. Schneider, box 350 Elmora, Pa., John Veréb, box 278, Roslyn, Mich., John Huszár, Parkville, O., Michael Dzsupsin, Taylor, W. Va., Andrew Taentini, 1621, Grand Ave. Windber, Pa., George Moldován, Taylor, W. Va., Joe Elek, 49½, Apple Alley, Duquesne, Pa., Joseph Kanyik, box 1027, Donora, Pa., John Nagy box 85, Orianna, Pa. John Nagy, Hannastown, Pa., Daniel Nagy, Newcomer, Pa. (ez a pósta állomás megszűnt, írja meg, hogy hova küldjük ezentúl a lapját), John Nagy, Uniontown, Pa., John Lobkovics, 182 Waterman Street, Detroit, Mich., John Novotnik, 367 Pine St. Bridgeport, Conn., Joe Bartha, 410 Mechanich St., Hazleton, Pa., Steve Bán, 158 Post St., Detroit, Mich.

J. M. Scottdale, W. Va. Köszönjük a verseket, de csakis a naptárban és karácsonyi számunkban közlünk verseket.

Andy Kish beküldte a naptárra a 25 centet, de a levélben nem írta meg a címét, addig tehát nem küldhetjük el a kalendáriumot, míg a címét meg nem írja.

ÓHAZAI KERSTETÉSEK.

Bihari János, nyomdász, Budapest Tisza Kálmán tér 28, földszint 12, keresi Amerikába 1900 körül kivándorolt bátyját Bihari Józsefet, aki Losoncon született 1872-ben. 1910-ben címe a new yorki osztrák magyar konzulátus jelentése szerint ez volt: 460 Oak Street, Rochester, N. Y. Foglalkozása női szabó. Öccse nagy nyomorban van, ha tehát olvasóink közül tud valaki felőle, írjon vagy nekünk, vagy közvetlenül Bihari Józsefnek a fenti címére.

Schwartz Jenő, kassai lakos, szabó Keresi Amerikába szakadt testvéreit, névszerint Schwartz Adolf vegyértisztító gyárost, Schwartz Lajos kőfaragót, Schwartz Vilmos cukorkagyárost, Schwartz Ferenc főpincért és Schwartz Ármin kereskedőt. Valamennyien Kassáról vándoroltak Amerikába hosszú évekkel ezelőtt. Öccsük nagy nyomorban van, aki tehát tud valmit a keresettekről, írjon vagy nekünk vagy dr. Nőgrádi Albert ügyvédnek, Kassa, Abaujska Zupa, Főutca 60, Csehszlovákia.

Faragó József, Budapest, I. ker. Lenke ut 13473 Szükségünk van földszint ajtó 7, keresi öccsét Faragó Simont, aki 1907-ben került Amerikába. Utolsó címe Youngstown, O. volt, e. of. Hámory G. banker. Aki tud róla írjon vagy nekünk, vagy közvetlenül a bátyjához.

Fodor Béláné, Budapest, IX. ker. Lónyay utca 19, 1-ső emelet ajtó 1, keresi fiát Fodor Györgyöt, pécsi születésűt, aki 1913 április havában vándorolt ki Amerikába, jelenleg 26 éves. Az utolsó levelet 1916 március 31-én kapták tőle és ekkor ez volt a címe: George Fodor manager, Palace Restaurant, 35 East 28th Street, New York City. Aki tud róla írjon aggodó édesanyjának.

Weisz Imre, negyven év körüli esernyőgyárost, aki Nagykanizsán született, atyja Weisz Zsigmond, anyja Löbl Gunda, keresi nagynénje öv-Weisz Sándornét, akinek címe: Budapest, Csarnoktér 5, II. emelet ajtó 12.

Csorba József sajakozai szlütésűt, aki jelenleg 65 éves, keresi Csorba István Irmapusztát, u. p. Barceika, borsodmegyei lakos. Csorba József 12 évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába és azóta sem adott életjelet magáról.

Özvegy Singer Éliáné volt beregszászi, jelenleg Budapest, VI. Teréz körút 35, I. 16, lakos kéri Amerikában lakó rokonait: Moskovits Ferencet, Moskovits Adolfot, Róth Ignácét, Moskovits Arankát, Fuksz Lajosné, Moskovits Ilonkát, akik mindannyian beregszásziak és tudassák vele címüket.

ÓHAZAI LEVELE VAN:

Jókaról levél érkezett hozzánk valaki számára, a levelet egy asszony írja a férjének, de aláírás nincsen rajta. A levélről neve Ballán Mihály, aki sógora a címzettnek. Talán olvasóink közül akad valaki, aki ismeri a jókai Ballán Mihályt és így nyomra tud vezetni minket, hogy kinek szól a levél.

Róza Károlytól, Ajak, Szabolcs megye levél érkezett hozzánk, mely Róza Istvánnak van címezve. Ha tudatja velünk a pontos címét, elküldjük neki a levelet.

Paul Kremertől, Tenje, u. p. Eszék, Jugoszlavia, levél érkezett John Kirchner számára, ha tudatja pontos címét elküldjük neki a levelet.

MAGYAR ASSZONYOK! LÁNYOK!

Ne késlekedjék egy pillanattal sem, hanem rendeljen meg a budapesti SZÍNHÁZI ÉLET-et

Minden héten megjelenik, sok érdekes képpel, mulatságos sztorikkal, tréfákkal, minden számban egy új magyar dal, költészet és szövegével. Minden számban van egy kis szándék is, mely különösen művelődőknek alkalmas az előadásra. Előfizetési ára egy évre 3, azaz három dollár. Ohazai cím: Színházi Élet kiadóhivatala Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. Előfizetést beküldhet Magyar Bányászlaphoz is. Kérjen ingyen mutatóvázslatot

Mit irnak az olvasóink

TETTSZIK A BANYÁSZNAPTAR

Igen tisztelt Szerkesztőség: Nem mulasztatom el, hogy egy pár sorral köszönetet ne mondjak mindazoknak, akik az eddigi Bányásznapot megismerkedtek.

Öröm olvasni annak minden egyes sorát és minden ami benne van az szép és igaz.

Szépek az elbeszélések, az imádságok, a versek és a leírások. Adja a jó isten, hogy minden teljesüljön, ami benne van. Örömmel tölti el minden magyar bányász lelkét az, hogy a magyar bányászok bányája már teljesen szilárd alapra van fektetve és biztosan áll.

Most pedig bányásztestvéreim rajtunk a sor, hogy válasszunk. Én a magam részéről az első utat találom helyesnek, mely göröngyös ugyan és fásasztó, de bizunk vezetőinkben, akik eddig is a mindig a helyes utra vezérleltek bennünket.

Eljön majd az az idő is, amikor a mi gyerekeinkből lesznek majd vezérek, de az idő még nem érkezett el, azt nem kívánhatjuk ugyanis, hogy a mi mostani vezetőink örökké minden segítség nélkül végezze kemény munkáját. Nagy terhet vett ám magára és a folytonos nagy munka még a legerebb embert is megőrli idővel. Vegyünk csak példát magunkról ha minden nap nehezen dolgozunk, bizony alig várjuk már a vasárnapi pihenőt. Mi pedig csak tessék dolgozunk, a vezérünk pedig nemcsak a testével, hanem szívvel és eszével is dolgozik folyton folyvást.

Lépünk tehát az első utra, mely talán kitolja kissé álmaink valószínűsítését, de melynek végén ott ragyog minden testvérünk megelégedése, boldogsága.

Testvéri szeretettel

Lichner József, Saginaw, Mich.

MIÉRT NEM NAPILAP A BANYÁSZLAP.

Tisztelt szerkesztőség! Szívesen terjesztem a lapot és mindenkinek ajánlom, akivel csak beszélhet, de majdnem mindannyian azt szeretnék, hogy napilap legyen a bányászok újságjából és pedig minél előbb.

Remélem is, hogy nemsokára elérjük azt, hogy a Magyar Bányászlap nem heti, hanem napilap lesz, és nem kételkedem abban, hogy akkorra a Magyar Bányászlap olvasóinak táborára is tetemesen meg fog nőni.

Kiváló tisztelttel Szemán István, Puritan, Pa.

MIT IRNAK AZ ÓHAZABÓL.

Tisztelt Himler ur:

Azzal a testvéri kéréssel fordulok szerkesztő urhoz, tessék engem pár sorban a jelenlegi amerikai viszonyokról értesíteni.

Tíz évet töltöttem Amerikában magam is és tavaly jöttem vissza családomhoz, mert évek óta nem hallottam és tudtam felőlük semmit.

Itt bizony nagyon nehéz az itteni helyzetet megszokni és tudom hogy ezt Himler ur és olvasói is tudják.

Ujságot nem írok, pedig volna elég írni valóm, de nem lehet.

Tisztelettel

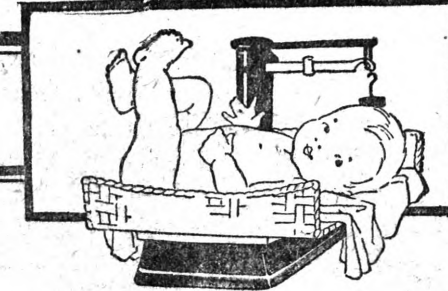
Bártyk Mátyás,

Békés, Békésmegye.

AZ AMERIKAI MAGYAROKRÓL

Mult számunkban megírtuk, hogy Ince Sándor, a budapesti Színházi Élet szerkesztője lapja husvétii számában az amerikai magyarokkal fog foglalkozni.

Ince Sándor most háromheti körútra indul, hogy a vidéken lakó amerikai magyarsággal is megteremtse a kapcsolatot és megismeresse velük a jövőre vonatkozó terveit.

AZ ELÉGEDETT ÉLET JÓL KELL, HOGY KEZDŐDJÉK.

Egy magyar anya Clevelandből így ír:

"Hogy az anyatej hijján minden bébijét orvosának ajánlatára

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

nevezetű tej használata által nevelje fel."

Azonkívül azt írja:

"Mind a négy gyermeke díjat nyert bébi versenyeken."

The Borden Company

Borden Building

New York

Vágja ki e szelvényt még MOST — és postázza még MA

és INGYEN megkapja a GYERMEK EGESZ-SEGE című könyvet, melyből megtudhatja, mint kell bébijét egészségesnek megtartani. Valamint etetési szabályokat saját anyanyelvén.

Név
Cím 064

Korszakalkotó találmány

Eddig még nem találtak fel egy olyan borotvaélesítőt, mely a tompa, csorba vagy elhasznált borotvának visszaadná az eredeti élességét.

Az a borotvaélesítő azonban tökéletes és minden borotvának vagy beretvátkozó embernek feltétlenül szüksége van rá.

A most feltalált beretválesítőnek egyik fele maga a kő, másik része pedig szil, mindegyikhez egy kis üveg olaj járul. Az olajjal megkeni a sziljat és azután elkezd az élesítést. Pár perc múlva a legcsorábbú kés is új élt kap.

1. Az élesítő ára\$1.00
2. Különlegesen hosszú sziljal és tükörrel\$2.00
3. Három különféle sziljal\$3.00
4. Az élesítő kő ára 80 c., egy nagy üveg olajjal együtt \$2.00
5. Egy üveg olaj ára 30 cent, nagyobb üveg 50 cent

Kitűnő beretvákat is kaphat nálunk, darabját \$2.00-ért. Irja meg rendelésében, hogy milyen kést akar, gömbölyű vagy szögleteset.

Rendeljen a fenti kitűnő és új borotvaélesítőből egyet vagy kettőt óhazai rokonainak, ha 50 cent postaköltséget is mellékel rendeléséhez, akkor mi küldjük el a megadott címre a küldeményt.

Minden élesítő rendeléshez mellékeljen akár készpénzt, akár postabélyegben 20 centet. Ha beretvát vagy olajat rendel, akkor csupán 5 centet.

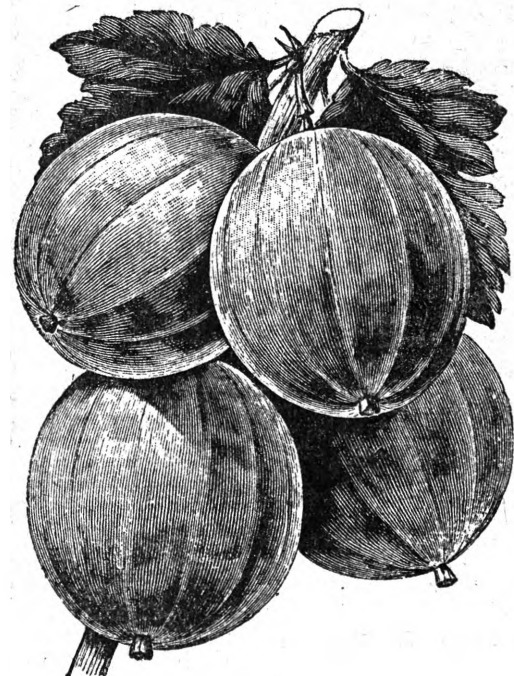
Vigyázzon a címre, mely a következő:

Urbán and Company

DAISYTOWN, PENNSYLVANIA

VIZDISZTILLÁLÓ (kisüst) vörösréz, a legjobb kivitelben kapható a készítőnél. A 3 gallonos ára \$17.00, 5 gallonos \$20.00. Vidékre 2 dollár a csomagolási költség. Utánvételt nem küldünk. Juhász András, 693 So. Clinton Avenue, Trenton, N. J.

Ismét megjelen

és már szétküldését megkezdtük az 1921. évre szóló több száz képpel ellátott kertészeti nagyon képes árjegyzékünket, amely magában foglalja

"Saját telepeinken termett."

mindennemű gazdasági, konyhakerti és virág magvakat, egy-
szintén mindenféle gyümölcs, díszfák, díszbokrokat száz-
ezer számban, oltott rózsákat, szőlőt, köszmetét, ribizskét és
más egyéb bogysó gyümölcsű csemetéket, szoba virágokat.

Irjon azonnal az alábbi címre

és teljesen ingyen küldjük az 1921. évre szóló nagyon képes ár-
jegyzékünket, mely angol és magyar nyelven jelenik meg.

KÁLLAY BROTHERS CO.

PAINESVILLE, OHIO

Ujabb levelek a burdról

n Tisztelt Szerkesztő Ur! Tisztelettel kérek egy kis helyet alábbi soraim számára a Magyar Bányászlap hasábjain. Rastai András vintondalei honfitársam levelére akarok válaszolni, nekinek nem adhatok igazat. Az én érzetem szerint csakis a lynchi burdosnak van igaza, akármennyire haragszunk is a burdosgazdák.

Raskai András honfitársunk ugyanis nem helyesen írta meg az élelmiszerek árát. Mi itt a mi lézünkön úgy állunk, hogy jó, ha 9 vagy 100 dollárt megkeresünk. A kis bányák nem dolgoznak, a nagyobbak meg tudnak tömve ácsokkal. Extráért már nem nek, mert azt mondják a bók, nincs már háború, hát nincs extra fizetés sem. Mi felénk egy font pork 30c., 1 font porkchops 32c., 1 font roast 28c., egy busel krumpli \$2.50, egy tucat tojás 75c., egy font kávé 45c., egy font füstölt szalonna 50c., 100 font liszt \$7.00, 1 font hagyma 30c., 1 font cukor 12 és fél c., egy font rizs 20, 1 font szék 40c.

Arra kérem a t. szerkesztőséget, tessék mindezt közölni lapunk utján az amerikai magyar bányászokkal.

Azt azonban nem lehet letagadni, hogy olcsóbb lett minden, ezt be kell ismerni minden embernek. A burd ára rendesen 40 vagy 45 dollár, lám Farkas Istvánál 50 dollár a burd, de minden meg van, amit az ember szeme szája megkíván, úgy, hogy gróf Apponyi sem él úgy, mint mi az ő házábanál. Nem is sajnálja tőle senki a burd árát.

Bajtársi tisztelettel
Antal József,
Adah, Pa.

Tisztelt Szerkesztőség!

Bocsánatot kérek, hogy még egyszer alkalmatlankodom Önök irásommal, de a bloomfieldi levelére válaszolni akarok. Irta ugyanis ez a testvérünk, egy a videri földi is a burdosgazdák szekerét tolja. Csak azt akarom tehát tudtára adni, hogy én bizony senkinek sem tolong a szekerét, mert előttem egyenlő a burdosgazda és a burdos. Én már mindkettőt kipróbáltam, de lelketlen nem tudok és nem akarok lenni egyikhez sem.

Én soha sem tartóztam a szardíniás király párthoz, de ami igaz, az igaz, az élelmiszerek ára itt nem szállt le észrevehetően. Egy egy zsák liszt 98c., a cukor kissé olcsóbb lett, mert 15c. a fontja, a kávé ára fontonként 40c., egy busel krumpli \$3.00, a huszműek közül a pork fontja 50c., a marhabúsert 35 centet fizetnek fontonként. A kannás befőttek még megregrágák.

Ne aggódjon hát a bloomfieldi földi, mert én nem vagyok egy olyan nagy szardínia király féle, én sem üt agyon a szardíniás burdosgazdának sem a kocsisát, axi!

Tisztelettel
L. P., Vilder. Va.

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Legyen szíves ezen pár sor írásomnak a lap hasábjain helyet szorítani. Az én véleményem szerint egyik félnek sincsen teljesen igaza. Öreg ember létemre már kellenek esztendőket töltöttem el itt Amerikában és azt tapasztaltam, hogy nem mindannyian vagyunk azt okos emberek, bár mindnyájan azt hiszik magunkról. Ha így lenne, akkor a burdosgazdák nem melyike nem írta volna azt, hogy a burd árát akkor szállítják le, ha majd kevesebb lesz a kereset, mert azt minden gyerek tudhatja, hogy a burd árát nem a kereset, hanem az élelmiszerek ára szabhatja csak meg.

Ha a szatórokban olcsóbban mérjük a élelmiszert, akkor a jófajta gazdának vagy misszisznek saját magától is rá kell jönnie arra, hogy le lehet szállítani a burd árát.

A kereset és burd egész külön-

álló dolog, de az élelmiszerek ára és a burd ára igen is szorosan összefügg egymással.

Hazafias üdvözléssel

L. B., Lynch Mines, Ky.

Igen tisztelt szerkesztő ur:

Legyen szíves az én pár sor írásomnak is helyet adni becses lapjában. Magam is kénytelen vagyok ugyanis belcsólni a burd feletti vitába. A január 20-iki számban olvastam Konecsni testvér levelét Manbarról, W. Va. és én neki mindenben igazat adok.

Remélem, hogy nem is én leszek az egyetlen, aki neki ad igazat, hanem leszünk még többen is ilyenek. Úgy látszik testvérek, hogy erőszakkal sehogy sem lehet a burdosgazdákat és missziszeket rávenni arra, hogy szállítsák le a burd árát.

Itt Excelsioron például mi elég olcsón vásárolunk. A szatóros mag vágja a marhát és a sertésnek fontját 22 centjével kapjuk, a cukor fontja 12 és fél cent, a liszt 100 font \$7.50. A burdért azonban 50 dollárt kérnek, ami igazán furcsa, mert itt sokkal olcsóbb lett minden.

Tisztelettel

Joe Poor,
Zuzane, W. Va.

Tisztelt szerkesztőség:

Olvassom a lapunkban, hogy a bodik a burd ára felett vitatkoznak. Azt azonban egy sem hozta szóba, hogy ideje lenne már a burdosgazdák részére a házrentet és a fűtőanyagot is olcsóbbra szabni. Pedig a bodik is szeretik ám télben a meleg szobát.

Mindez csak meddő vitatkozás, mert ha a burdosgazdák látni fogják, hogy le lehet szállítani a burd árát, amugy is meg fogják tenni. Hagyják csak a dolgot egyelőre úgy, ahogy van, a bodik keresse meg burdort ott, ahol tetszik nekik, ahol esetleg olcsóbban kapják, Amerika szabad ország, kiki mehet oda ahová akar.

Tisztelettel

John Lipusz,
E. Toledo, O.

KEMÉNY MARTHA ESKÜVŐJE

Kemény György, a Dongó szerkesztőjének leánya Mártha, férjhez ment Vargha L. András pittsburghi gépészmérnökhöz. Amerika minden részéből üdvözltek az örömapát és mi is hozzájárulunk a sok jókívánsághoz a magunk szerencsekívánataival.

ÜGYELNI KELL A BABY TÁPLÁLÉKARA.

Ha kis babája nem fejlődik, ha gyenge és beteges, akkor ügyeljen arra, hogy milyen táplálékot nyújt neki. Ha tápláléka meg nem felel, akkor soha sem lesz erős, és egészséges. A Borden féle Eagles Brand süritett tej ezer meg ezer babának adta vissza erejét és jót tett akkor is, ha már számos más tápszerrel nem sikerült a gyermek feltáplálása. Lapunk hirdetésit rovatában megtalálja a Borden-féle Eagle Brand süritett tej hirdetését. Vágja ki a szelvényt még ma, küldje el és megkapja a részletes utasítást s egyben egy kis könyvecskét is, amely érdekes tudnivalókat tartalmaz a gyermekek nevelésére és táplálására vonatkozólag.

CSALADI ÖRÖM.

Mint lapkévisezőnk, Balogh F. János jelenti, Daisytownban, Pa. Krivovicska György testvérünk házában nagy örömet keltett egy egészséges kis fiú születése. Az egész pléz magyarsága együtt ünnepelte a nagy eseményt a szülőkkel, akik közbeesülésnek örvendek az egész telepen.

Magyarországi hírek

ORIASI A NYOMOR BUDAPESTEN.

Pedlow kapitány az Amerikai Vörös Kereszt budapesti kirendeltségének vezetőjének legutóbbi leveléből, melyet a Vörös Kereszt igazgatóságához intézett, borzalmas képet kapunk a magyar főváros rettenetes gazdasági válságáról. Mint Pedlow kapitány jelenti, az idén nagyon korán jött a hideg és Budapest lakosságának minden rétege sokat szenved a hidegtől és éhségtől. A város túl van zsufolva, a lakáviszonyok nagyon rosszak és a két millió főnyi lakosság mindhamarabb válik a ragályos betegségek könnyű prédájává — ami a rettenetes nélkülözés elkerülhetetlen következménye.

A magyar hivatalos körök a váratlanul rossz termést okolják Budapest mai helyzetéért. Az aratás előtt mindenki azt hitte, hogy a magyar termés nemcsak az ország lakosságának élelmészére lesz elég, hanem még elég fölösleg lesz külföldre való szállításra minnek kiszállítása ellenében egyéb szükségleti cikkeket reméltek kapni. A tény azonban az, hogy a nagyobb városokban a termés nem elég a lakosság élelmészére sem.

A magyar földművesek elég jól el vannak látva élelmiszerekkel, különösen Budapestben mindig jobban érezhető lesz az élelmiszerhiány és számolni kell a valószínűleg bekövetkező éhínséggel. Éppen olyan nagy a hiány ruhaneműben, orvosságban és fűtőszerekben, mint élelmiszerben.

Az Amerikai Vörös Kereszt budapesti kirendeltségének személyzete Pedlow kapitánnyal az élén, teljes erővel dolgozik az általános nyomor enyhítésén, amennyire csak az rendelkezésükre álló eszközök megengedik. Egyik élelmiszer és ruhaszállítmányt a másik után küldik a lehető legnagyobb gyorsasággal a Vörös Kereszt franciaországi raktáraiból.

Az Amerikai Vörös Kereszt budapesti kirendeltsége, ép úgy mint a többi európai Vörös Kereszt kirendeltsége, főfigyelmét a szükséglet szenvedő gyermekek segíté-

sére fordítja. Helyi jótékonyági bizottságok utján tejet oszt ki az elsatnyult gyermekek szüleinek. Segített műhelyeket szervezni, ahol asszonyok százzsámra varrják és kötik a gyermekruhákat a kirendeltség által adott anyagból. Julius elseje óta több mint száz-ezer font gyaufonalat osztott szét a budapesti kirendeltség, melyből a szegény gyermekeknek kötöttek ruhát. Körülbelül ötven-ezer magyar asszony dolgozik a Vörös Kereszt számára, akik fizetésüket ruhaneműben kapják. Több mint harminc, budapesti jótékony egyesületet lát el a Vörös Kereszt ruhaneművel a szegények között való szétoztás céljából.

Ezenkívül ötven kórház, aggok menhelye és árvaház támaszkodik majdnem kizárólag a Vörös Kereszt segélyére.

KIVÉGEZTEK EGY RABLÓ-GYILKOS KATONÁT.

(A Pesti Hírlap dec. 23-iki számából.)

A székesfehérvári hadosztálybíróóság statáriális uton vonta felelősségre Sulyok Géza gyalogost, aki megszököve ezredétől november 8-án Bieskén meggyilkolta és kirabolta a hatvan éves özvegy Pósfaj Jánosnét. A vádlott beismerő vallomást tett. A hadosztálybíróóság Sulyokot kötélfalálra ítélte, amit a körletparancsnok kegyelmi uton golyóhalálra változtatott. Az ítéletet a katonai fogház udvarán végre is hajtották.

A GÉPIPARNAK NINCS SZENE

(A Magyarország dec. 28-iki számából.)

A katasztrófa hiány mőst már a gyáripárban érezteti hatását. Fokozza a gyáripár munkájának nehézségeit az a körülmény, hogy a karácsonyi ünnepek alatt és a reá következő vasárnap a hazai bányákban nem dolgoznak a munkások és elesik néhány napnak széntermelése. Ennek következtében kénytelen a gyáripár beszüntetni a munkát, különösen

a gépgyárak, amelyek eddig valahogy még csak dolgoztak. A nehéz iparnak többi gyárai már hetek óta küzdenek a szénhiánnyal, csak az élelmészeti ipar gyárai dolgoztak eddig is. Ma úgy áll a dolog, hogy a bányák az ünnepen át nem termelnek, a vasutak nem szállítanak, holnaptól kezdve tehát a gépgyáraknak nincs szénük és így kénytelenek beszüntetni a munkát. A gépiparban 25.000 munkásról van szó s ezeknek családtagjairól, akik körülbelül három héttig nem jutnak keresethez. Tárgyalások folynak a gyáripár és a kormány közt a munkások kártala-

lanítása miatt. Megnehezíti a tárgyalásokat az, hogy csak nemrégiben emelték fel a munkabéreket s így sem az állam, sem a gyárak abban az arányban nem kártalaníthatják a munkásokat, hogy az kárpótolja őket az elveszett munkakeresetért.

A gyáripár szénszükséglete naponta 200 vaggón, a hazai bányák naponta közel 1800 vaggont termelnek s valahol hibának kell lenni, hogy ebből a mennyiségből a gyáripárnak nem tudnak juttatni annyit, amennyiből valahogy mégis fenn tudná tartani az üzemét.

A SZERBEK MILITARIZÁLTJAK A BANYÁKAT.

(A Pesti Napló dec. 30-iki számából.)

A régens rendeletet adott ki, amely szerint abban az esetben, ha valamely vasut, vagy bánya munkásai sztrájkjal fenyegetőznek, az illető vasutat vagy bányát a katonaság veszi át. A rendelet értelmében máris militarizálták azokat a boszniai bányákat, ahol a munkások nemrég sztrájkba léptek. Ugyanez fog történni Jugoszlávia más bányáiban is, ahol a munkások sztrájkba állnak.

Budapest -- Californiában.

Valósággal páratlan az az érdeklődés, lelkesedés, amelylyel az amerikai magyarság felhívásunkat kíséri. Százával kapjuk a leveleket naponta a keleti államokban lakó honfitársainktól.

E levelekben határtalan örömről adnak kifejezést, hogy ebben a szépséges államban, napsugaras Californiában végre a magyarságnak is alkalm nyílik együttes letelepülésre, alkalm nyílik, hogy önmagának egy kis városkát építhessen fel. És a levelek írói mind részt kívánnak venni e szép és magasztos munkában. Mindegyiknek az az óhaja, hogy segédkezet nyújtson a magyar farmer kolónia megteremtéséhez, hozzájáruljon egy-egy pillérrel Budapest felépítéséhez.

Örömmel és büszkeséggel jelenthetjük, hogy a telepítés munkája Budapest környékén szép sikerrel halad előre. A los angelesi és californiai magyarság közül már többen vettek és foglaltak le maguknak földeket és sokan jelezték a keleti államokban lakó magyarok közül, hogy rövidesen, néhány hét múlva már utnak indulnak, hogy elsőik között legyenek a letelepülő magyarok között.

MIT NYUJT BUDAPEST KÖRNYÉKE ?

Californiának egyik legszebb vidéke az a hely, ahol az amerikai magyarság fel fogja építeni önmagának Budapestet. Mindenki olyan gazdálkodást üzhet Budapest környékén, amilyet akar, amihez a legjobban ért.

Több ezer akér kész gyümölcsös, sok-sok ezer szőlőföld, sok-sok ezer szántóföld várja ott a letelpülni óhajtó amerikai magyarságot. Aki pedig állattenyésztést akar kezdeni, az válogathat hétézer fajdisznóban, sok ezer osztrákban, tehénben és öszvérben, ami a letelepülők részére van fentartva és önköltségi árban lesz átadva.

Budapest környékének az éghajlata páratlan. Nyáron nincsen forróság és télen nincsen hideg, hiszen most januárban kezd érni a narancs. Víz van bőven és az ivóvíz főlésége. A gazdag homokon földben minden megterem és könnyű a művelése. Itt nem kell irtani, mert a földnek mind művelés alatt állnak és csak folytatni kell rajtuk a gazdálkodást.

A közlekedés páratlan. Két vasut van két állomással és a villamos vasut, mely pár perc alatt ott van a környékbéli városokban, hiszen a 26 ezer lakosu San Bernardino csak hat mélesnyire, a 18 ezer lakosu Riverside csak kilenc mélesnyire, az ötezer lakosu Pomona csak tizenkét mélesnyire, a három ezer lakosu Ontario csak kilenc mélesnyire van tőle. Maga Los Angeles a nyugat metropolisa csak 48 mélesnyire van és és másfél óra villamossal. Ezenkívül két hatalmas boulevard megy át, amelyeken az év minden szakában naponta ezer és ezer autó halad.

MÁRCIUSBAN MÁR ÜLTETIK A SZŐLLŐT.

Alig van jövedelmezőbb gazdasági ág Californiában, mint a szőlő termelése. Hatalmas pénzeket fizetnek egy a nyers szőlőért, mint a száritott szőlőért és ha tízszer annyit szőlőt termelne California, még az sem lenne elég, olyan nagy a kereslet az egész Egyesült Államokban utána. Olaszok, franciák, németek vagyongokat szereztek Californiában a szőlő termelésből.

A Hungarian Colonization Company a magyarság számára is lehetővé akarja tenni, hogy foglalkozzék a nagyszerűen jövedelmező gazdasági ággal és ezért sok-sok ezernyi éker területet csak erre a célja tart fenn. Akinek tíz akér szőlőföldje van, az néhány esztendő alatt független ember és elindul a vagyonszerzés útján.

Felhívjuk azonban honfitársaink figyelmét arra, hogy a szőlő ültetéseket már március hó folyamán végzik és aki nem használja fel ezt az időt, az ebben az esztendőben már elkézik és csak a jövő évben teheti azt. Egy esztendőpedig nagy idő, mert annyival tovább kell majd várakozni arra, hogy termésbe jöjjön a szőlő.

AZÉRT MINDENKI, AKI SZŐLLŐ MŰVELÉSSSEL KIVÁN FOGLAL KOZNI, UGY IGYEKEZZÉK A DOLGAIT INTÉZNI, HOGY FEBRUÁR VÉGÉN, DE LEGKÉSŐBB MÁR MÁRCIUS ELEJÉN IDEUTAZHASSON, KIVÁLASZTHASSA MAGANAK A LEGJOBBAN MEGTETSZŐ SZŐLLŐFÖLDET ÉS MEGMONDHASSA, HOGY MILYEN FAJSZŐLLŐVEL KIVÁNJÁ AZT BEÜLTETNI.

Ha pedig valaki nincsen abban a helyzetben, hogy március elejére lejöhessen, bizza meg a rokonát, vagy barátját azzal, hogy szomszédjában ő foglaljon le részére szőlőföldet és tudassa velünk, hogy milyen fajszőlővel kívánja azt beültetni.

MI MINDEN SZAVUNKÉRT HELYT ÁLLUNK.

Amit a Hungarian Colonization Company ígér az amerikai magyarságnak, azért helyt áll mindenkor és mindenki előtt. Mi nem suba alatt dolgozunk. Mi nem akarunk értéktelen földeket a honfitársaink nyakába sózni. Erről bárki is meggyőződhet. Itt van három hivatalos testület:

Chamber of Commerce Los Angeles, Cal.
Chamber of Commerce Riverside, Cal.
Chamber of Commerce San Bernardino, Cal

E három hivatalos testület bármelyikéhez fordulhat bárki és megkérdezheti, hogy milyen is az a hely, amelyet mi az amerikai magyarság jövőendő otthonának kiválasztottunk. Mind a három testület feleletet áll minden kétségnek, mert nem egyeseknek, nem társaságoknak, de a köznek a javára munkálkodnak hivatalból.

Ha még eddig nem érdekeltődtél részletesebb felvilágosítás után, úgy irjon nekünk még a mai forduló postával, magyarul válaszolunk. Megírunk önnek mindent részletesen és azután teljesen önre bizzuk a választást, hogy akár-e tovább is a gyárak füstös levegőjében, a bányák dohos mélyében dolgozni, vagy kijön inkább ide Californiába, ahol az örökös nyár, az örökös napsugár visszaadja mindazt, amit a gyár és bánya elvett öntől és ahol megalapozhatja önmagának és családjának a jövőjét és boldogságát.

Hungarian Colonization Co.

BUDAPEST, CALIFORNIA Post Office FONTANA, California

Aki meg akar tudni mindent Californiáról, vágja ki a szelvényt, töltse ki és küldje el nekünk.

Név
Utca
Város és állam

